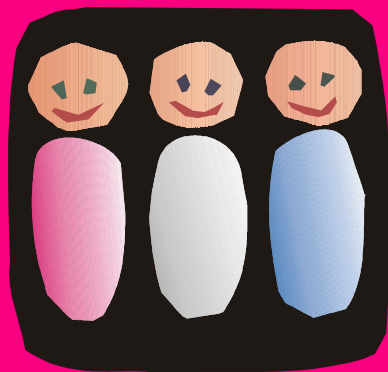

Tietoaiika

11/2000

Tietoaika

s. 6-8

Suomalaisella lapsella keskimäärin kaksi sisarusta

4 TOISAALTA JA TOISAALTA

5 TIETOA TIEDOSTA VUODEN PÄÄTTYESSÄ VÄESTÖLASKENTA

6 LAPSET...

9 POLTTOAINEEN HINNANNOUSU KÄÄNSI LIIKENTEEN KESTÄVÄLLE TIELLE

12 VÄKIVALTA LÄHES YHTÄ YLEISTÄ KUIN TAPATURMAT

15 SUOMEN YRITYSTEN KANNATTAVUUS KOLMINKERTAISTUNUT LAMAVUOSISTA

18 KOTIMAAN KATSAUS

Vihreiden ja kristillisten äänisaalis kasvoi

- Naiset kiintiöllä vallankahvaan
- Tuotanto vauhdittui
- Ympäristöala jo kemian kokoinen...
- Metalli ja metsä vievät
- Liikekääntö lähes kolminkertaistui
- Asuntojen hintojen nousu taittui
- Kaksi kolmasosaa noteerattujen osakkeiden arvosta ulkomaiden omistuksessa 1999
- Asuntovelallisten määrä väheni neljänneksen 1991-98
- Espoolaiset tyytyväisimpiä
- Kaksi kolmesta töissä
- Inflaatio kiihtyi 4,2 prosenttiin
- Tuottajahintojen nousu jatkui
- Naisiin kohdistuvasta väkivallasta 300 miljoonan markan kustannukset vuosittain

28 KANSAINVÄLINEN KATSAUS

Sveitsi kärjessä televiestintämenoissa

Liettuan väestö vähenee

Euroinflaatio kiihtyi 2,8 prosenttiin

Euroalueen teollisuustuotanto lisääntyi 0,2 %

EU:n vaihtovaje 10,5 miljardia euroa

Vähittäiskauppa lisääntyi euroalueella 2,4 %

ja EU:ssa 3,0 %

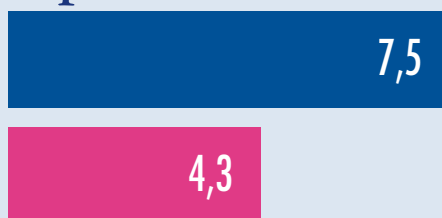
30 KUUSELAN KUVIOT

Nightingalen ruusu

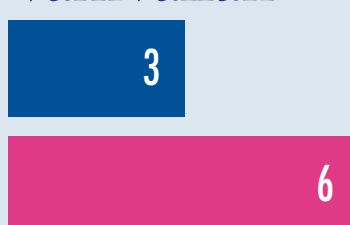
Melkein puolet vähentänyt autoiluaan

s. 9-11

Miehet ja naiset tapaturman

väkivallan

uhrina työssä

s. 12-14

Kotimaan katsauksen taulukot

- 19 Kokonaistuotannon kuukausikuvaaja
Kansantalouden kysyntä ja tarjonta
Valtionvelka
Valtion tulot ja menot
- 20 Markkinahakkuut
Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi
- 21 Konkursit
Myönnettyt rakennusluvut
Rakennuskustannusindeksi
Asuntotuotanto
Asuntojen hinnat
- 22 Ulkomaankauppa
Vaihtotase
Keskeisiä valuuttakursseja
Keskeisiä korkoja
- 23 HEX-osakeindeksi
Kaupan myynti
Yleisön talletukset pankeissa
Pankkien luotot yleisölle
- 24 Työttömyys
Työllisyys
- 25 Palkansaajien ansiotasoindeksi
Julkisten menojen hintaindeksi
Kuluttajahintaindeksi
Tuotannon hintaindeksi (1949=100)
Tukkuhintaindeksi (1949=100)
- 26 Tuontihintaindeksi
Vientihintaindeksi
Teollisuuden tuottajahinta-,
kotimarkkinoiden
perushinta-, tukkuhintaindeksi
- 27 Rekisteröidyt uudet autot
Majoitustoimint
Väestömuutokset

Aikasarjataulukot

- 19 Bruttokansantuote
20 Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi
21 Rakennuskustannusindeksi
22 Ulkomaankauppa
23 Kaupan myynnin määräindeksi
24 Työmarkkinat
25 Kuluttajahintaindeksi
26 Tukkuhintaindeksi
27 Väkiluku

28 Kansainvälisen katsauksen taulukko

Väkiluku • BKT • BKT/as. • BKT vuosimuutos •
Teollisuustuotanto • Työttömyysaste • Kuluttajahinnat
• Vähittäiskaupan myynti • Osakkeiden hinnat

s. 30

Ruusu
Florence
Nightingalelle

Niukkuus vie eteenpäin

Syksyn suuria ärtymyksen aiheita on ollut polttoaineen hintojen nousu. Kallis bensiini on aiheuttanut rahan niukkuutta sekä yksityistalouksissa että elinkeinoelämässä.

On asialla myönteinenkin puoli. Juttumme sivuilla 9-11 kertoo, että ihmiset ovat toimineet niin kuin markkinatalous edellyttää. Kun bensen hinnat ovat nousseet niin autolla liikkuminen (bensen kysyntä) on vähentynyt. Paitsi jokapäiväiseen ajeluun pitäisi korkean hinnan vaikuttaa myös energiatalouden kehittämiseen siten, että bensinille etsitään ja löydetään kannattavia vaihtoehtoja niin raaka-aineissa kuin energian käytössäkin. Öljyn hinnan nousun vaikutuksia arvioi myös Timo Rellander kolumnissaan.

Yritystoiminnassa niukkuus näyttää olevan kaukana, jos sitä arvioidaan yritysten kannattavuuden näkökulmasta (s. 15-17). Kannattavuus on kolminkertaistunut lamavuosista ja on kansainvälisessäkin vertailussa huipputasoa. Kannattavuuden parantumisen taustalla on lähinnä tuottavuuden kasvu, josta Tietoaika kertoi viime huhtikuussa.

Jussi Melkas ■

Tietoaika

ISSN 0781-0644

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa
WWW-sivut:

www.tilastokeskus.fi/tietoaika
PL3A, 00022 TILASTOKESKUS

Sähköposti (Internet):

tiedotus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

henkilöt: etu.sukunimi@tilastokeskus.fi

faksi (09) 1734 2354

p. (09) 17341

PÄÄTOIMITTAJA:

Jussi Melkas,
p. 1734 3200

TOIMITUSSIHTEERIT:

Jouni Kotkavuori,
p. 1734 2269

Mikko Erjas,
p. 1734 2236

TYÖRYHMÄ:

Mikko Mäkinen (informaatikko),
Aila Marjamäki (taitto),
Irene Matis (ulkoasu),
Jussi Korpi (kuvitus).

TILAUKSET:

Annikki Naukkarinen,
p. 1734 2531
Irtotilaukset: 39 mk,
vuosittainen 12 numeroa
vuodessa: 410 mk,
kestotilaus: 350 mk.

PAINOPAIKKA:

Uusimaa Oy

Julkaisija: Tilastokeskus. Lehden kirjoitukset eivät ole Tilastokeskuksen kannanottoja vaan niistä vastaavat tekijät. Lehden tiedot ovat vapaasti lainattavissa. Lainattaessa mainittava lähteenä Tietoaika.

Toisaalta ja toisaalta

Tilastokeskus on viime kuukausina julkaissut kielämättä jossain määrin hämmentäviä tilastotietoja talouden suhdannekehityksestä. Niiden mukaan tuotannon ja viennin kasvu on jatkunut erittäin voimakkaana. Vaihto- ja kauppatase ovat ennätystasolla. Toisaalta työttömyyden aleneminen osoittaa hiipumisen merkkejä. Inflaatio on kiihtynyt, mutta esimerkiksi asuntojen hinnat ovat kääntyneet laskuun. Kuluttajien suhdanneodotukset ja ostoaikomukset ovat alkaneet heikentyä jne.

Mitä tästä kaikesta pitäisi ajatella? Toistaiseksi ekonomistit ovat olleet varsin levollisia. Puhutaan korkeintaan minikokoisesta öljykriisistä. Edelleen vakuutellaan, että öljyn hintapiikki on tilapäinen ja että sen kysyntää rajoittavat vaikutukset talouteen jäävät vähäisiksi. Talouden kasvuluvut ovat itse asiassa niin korkeita, että lievä deflatorinen vaikutus on pelkästään hyväksi ylikuumenemisen lieventämiseksi. Öljystä huolimatta maailmantalous näyttää tänä vuonna kasvavan jopa hieman ennustettua enemmän ja nopeammin kuin kertaakaan sitten 1980-luvun lopun.

Ennustajien maltillinen näkemys saattaa hyvinkin olla perusteltua. Öljyn hintojen nousu on joka tapauksessa tuonut talousnäkyymiin epävarmuutta, jota ei kannata lisätä hätiköidyillä lama-ennusteilla. Synkät ennusteet saattavat toteuttaa itseään.

On arvioitu, että raakaöljyn tynnyrihinnan pitäisi nousta 70 dollariin, jotta sillä olisi vastaavia vaikutuksia teollisuusmaiden talouksiin, kuin ensimmäisellä öljykriisillä 1970-luvun puolivälissä. Teollisuusmaissa öljyn kulutus bkt-yksikköä kohden on likimain puolittunut runsaan parin vuosikymmenen takaiselta tasoltaan.

Öljyllä on silti edelleen kyky vaikuttaa teollisuusmaiden talouksiin. Näitä vaikutuksia arvioitaessa joudutaan tekemään oletuksia mm. siitä, miten yritykset, sijoittajat ja kuluttajat käyttäytyvät. Miten raha- ja korkopolitiikas-

sa reagoidaan? Missä määrin kohonnut inflaatio heijastuu palkkavaatimuksiin? Miten nopeasti öljynviejät kierättävät lisätulonsa maailmantalouteen jne.

Mitä pitemmälle nykyisillä öljyn hinnoilla mennään, sitä vaikeampi on vedota hintapiikin ja sen vaikutusten tilapäisyyteen. Kohta eletään kriittisiä aikoja myös yritysten ja kuluttajien odotusten suhteen. Suomessakin on jo merkkejä siitä, että yritykset ovat alkaneet leikata investointejaan. Kuluttajien luottamusindeksit ovat Suomessa, kuten monissa muissa maissa, jo selvästi alentuneet kevään huipustaan. Myös öljystä puhdistettu ns. pohjainflaatio on viime kuukausina nopeutunut. Pörssin mieliala on viime aikoina ollut kovin ailahteleva.

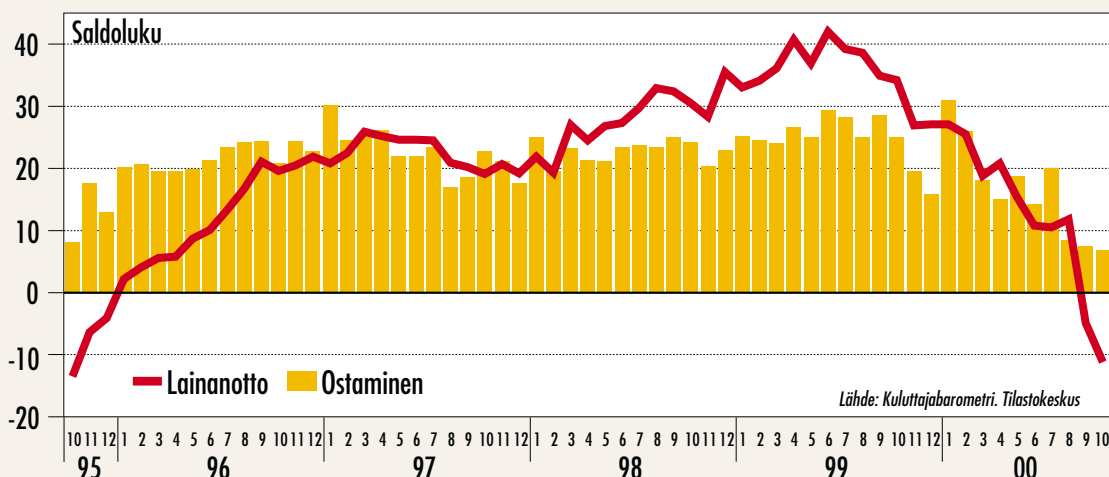
Öljykriisin, toteutuneen korkojen nousun ja mahdollisesti syvemmänkin pörssitaantumän yhteisvaikutukset voivat olla arvaamattomat. Myös kovin poikkeuksellisessa asennossa olevat valuuttakurssit voivat tuoda yllätyksiä. Ekonomistit eivät osanneet arvioida aikaisempien öljykriisien vaikutuksia. Olisivatko mallit ja menetelmät parantuneet?

Myönteisempiäkin argumentteja voidaan esittää. Etenkin ripeästi noussut tuottavuus tuntuu olevan tekijä, jolla ns. uuden talouden voittokulkua on alettu selittää. Jos öljyn hintapiikki tuottaa talouteen negatiivisen tarjontavaiikutuksen, sen vastapainona on uuden teknologian tarjoama positiivinen vaikutus. Öljyn tuomat lisäkustannukset saattavat pakottaa yritykset nostamaan tuottavuuttaan vieläkin nopeammassa tahdissa, koska lisäkustannusten vieminen hintoihin ei nykymarkkinoilla onnistu.

Nykyinen suhdannetilanne näyttää siis olevan todellinen 'kaksikätesen' ekonomistin toivetilanne; puoleen ja toiseen voidaan argumentoida. Joka tapauksessa epävarmuus on lisääntynyt ja sen mukaan pitää itse kunkin elää.

Timo Relander, Tilastokeskuksen pääjohtaja

KULUTTAJIEN ARVIOT LAINANOTON JA KESTOTAVAROIDEN OSTAMISEN EDULLISUUDESTA HAASTATELUHETKELLÄ 10/1995 - 10/2000

Vuoden päättyessä väestölaskenta

Suomen seuraava väestölaskenta tehdään tämän vuoden viimeisenä päivänä 31. joulukuuta. Tavallinen kansalainen ei tahtomatta kuitenkaan sen kumminkin huomaa, koska Suomessa on jo vuodesta 1990 lähtien väestölaskenta toteutettu ilman suoraa tiedonkeruuta.

Kaksi edellistä väestölaskentaa, vuonna 1990 ja 1995, tehtiin täysin rekisteripohjaisina. Verotuskäytännön muuttuminen aiheuttaa nyt kuitenkin sen, että kaikkia ammattitietoja ei enää saada rekistereistä.

Veroilmoitus on ollut ainoa ammattitiedon lähde niistä henkilöistä, jotka ovat työskennelleet järjestäytyneiden työnantajien palveluksessa. Kun veroilmoituksen joutuu täyttämään enää vain osa väestöstä, tätä ammattitiedon lähdettä ei ole, vaan tiedot joudutaan kysymään noin 40 000 yritykseltä suoraan.

Väestölaskenta on laaja kokonais selvitys väestön rakenteesta, työssä-

käynnistä, perheistä ja asumisesta. Ensimmäinen koko maan kattava väestölaskenta Suomessa tehtiin vuonna 1950, ja vuodesta 1970 lähtien laskentoja on tehty viiden vuoden välein.

Väestölaskenta 2000:n tiedot valmistuvat keväällä 2001 – syksyllä 2002.

Monin tavoin, monessa muodossa

Väestölaskennan päätuotteita ovat taulukot ja julkaisut. Tietoja julkaistaan kunnittain ja kuntapohjaisilla aluejaoilla (muun muassa lääneittäin, maakunnittain ja seutukunnittain). Aineistossa on myös koordinaatit, joten tietoja taulukoidaan myös kuntaa pienemmällä ja vapaavalintaisilla aluejaoilla. Taulukoita on saatavissa sähköisessä muodossa (muun muassa Excel, PC-AXIS, txt) ja paperilla. Erityisselvityksiä tehdään silloin, kun tietoja ei ole saatavissa valmiina asiakkaan haluamassa muodossa. Tietoja saa myös

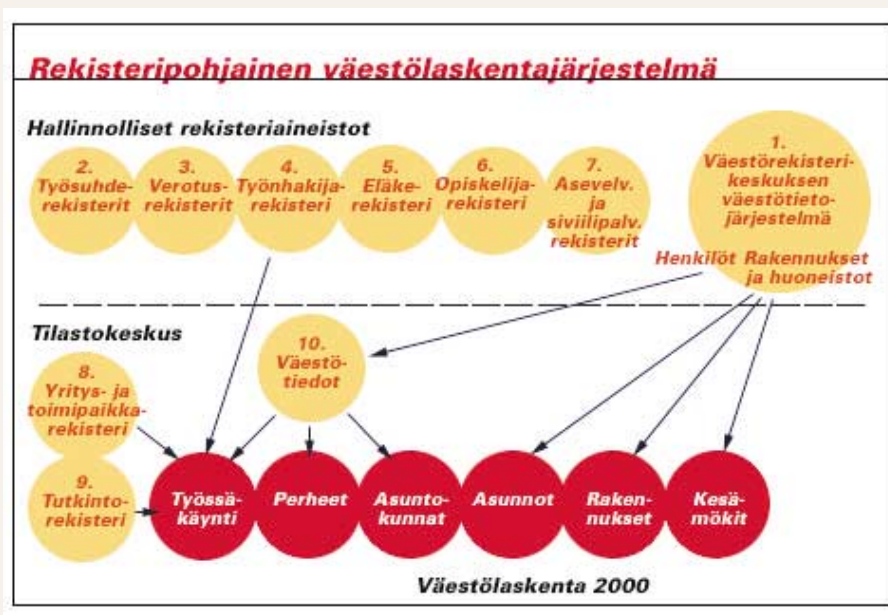
Joitakin keskeisiä väestölaskentatietoja viedään Tilastokeskuksen verkkosivujen ilmaiseen StatFin-palveluun (kohdassa väestölaskenta on jo joitakin taulukoita vuoden 1995 väestölaskennasta).

Tietoja viedään myös väestölaskentojen pitkittäistiedostoon. Pitkittäistiedosto on tietoaaineisto, josta on saatavissa on vertailukelpoisia tietoja vuosien 1950 ja 1970–1995 väestölaskennoista.

Väestölaskennan tiedoilla päivitetään Tilastokeskuksen muita tuotteita, kuten Suomi-CD:tä, Kuntafaktaa, Teema-CD:tä ja Sijoittumis-CD:tä

Keskeisimmät väestölaskentatiedot tuotetaan myös vuosittain: väestö- ja koulutustietoja on saatavissa kunnittain jo 1970-luvulta lähtien, työsäkäyntitilastoa on tehty vuodesta 1987 lähtien, rakennus-, asunto- ja asutokuntatietoja on saatavissa kunnittain vuosittain vuodesta 1985 lähtien sekä perhetietoja vuodesta 1994 lähtien. Näistä löytyy tietoja StatFin-palvelun kohdista väestö, koulutus ja asuminen.

Lisätietoja vuoden 2000 väestölaskennasta, aiemmista väestölaskennoista Suomessa ja väestölaskentalinkkejä verkko-osoitteesta www.tilastokeskus.fi/vl2000

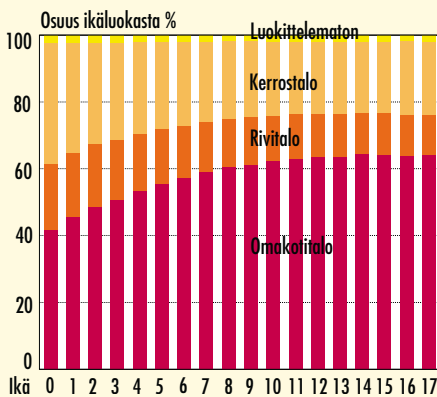
Tilastojen valossa ja varjossa:

Lapset...

Miten jakselee Suomen tulevaisuus?
Minkälaista lapsuutta se viettää?
Tilastollisen kokonaiskuvan mukaan
tulevaisuutta nykyhetkessä edustavat
reilut 1,1 miljoonaa lasta muun
muassa...

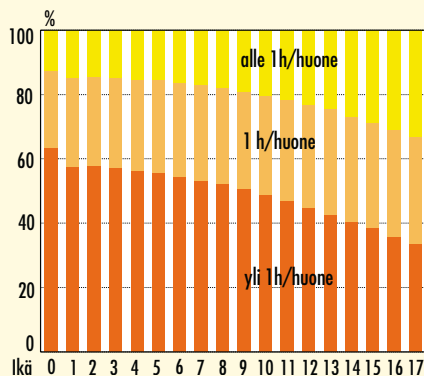

...asuvat pientalossa

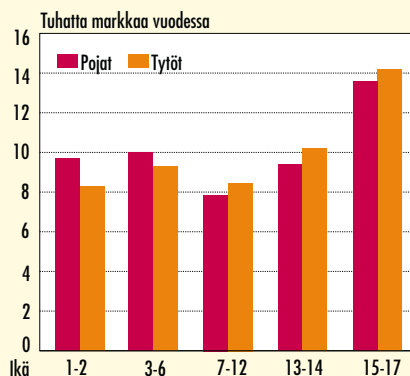
Melkein kolme neljästä lapsesta asuu pientalossa. Lasten perheissä on kestobyödykkeitä – kuten videonauhureita, tietokoneita ja matkapuhelimia – huomattavasti keskimääräistä yleisemmin.

...ja ahtaasti

Koko väestöstä ahtaasti asuu 20 prosenttia, mutta alle kouluikäisistä kuutisenkymmentä prosenttia ja vielä aikuistuvista teini-ikäisistäkin 40 prosenttia. Tämä on se moottori, joka ylläpitää muuttoliikettä, asuntokauppaa, ansiotyön abnehtimista ja kaikenlaista taloudellista toimintaa, toteaa Hannele Sauli.

...kuluttavat vähiten ala-asteella

Vaatteet ovat suurin henkilökohtainen menoerä kaikilla ikäryhmillä, tyttöillä ja pojilla. Teini-iässä tytöt kuluttavat ulkonäköön huomattavasti enemmän kuin pojat, joiden urheiluvälineet, pyörät yms. puolestaan alkavat maksaa yhä enemmän. Reilu kolmannes perheiden kulutusmenoista eritellään henkilökohtaisiin menoihin, loput ovat asumisen, ruuan yms. kaltaista yhteistä kulutusta.

”Hän on selvästikin kerännyt itse kukkia – kenties käväissyt jonkun aitauksenkin ulkopuolella”, arvioi Hannele Sauli lasta Suomalainen lapsi -julkaisun kannessa.

Hannele Sauli ja Leena Kartovaara ovat julkaisussa etsineet lapsen tilastojärjestelmän aitauksista ja niiden ulkopuoleltakin. Tekijät ovat saaneet aikaan kansainvälisestäkin ainutlaatuisen kokonaiskuvan, mihin suomalaiset tietojärjestelmät antavat mahdollisuuden – kun järjestelmiä käännetään lapsinäkökulmaan. Useimmiten lapset jäävät tilastokuvauksissa liian suurten ikäluokistusten tai muiden aikuisnäkökulmien varjoon.

Julkaisu kuvaa lasten elämää Suomessa perheoloista kulutukseen ja koulutuksesta rikollisuuteen. Tällä aukeamalla on poimintoja julkaisusta.

Etä isyydet

Suomessa oli vuoden 1997 lopussa 180 000 lasta, joiden isä asui muualla kuin lapsen kanssa. Lisäksi 28 000 lapsen isä oli kuollut tai asui ulkomailla. 15 000 lapsen isästä ei ole tietoa väestötietojärjestelmässä.

13–16-vuotiaista jo joka viidennen isä asuu muualla. Matka etäisän luo on keskimäärin 55 kilometriä. Muualla asuva vanhempi, oli tämä isä tai äiti, asuu 20 kilometrin säteellä kahdella kolmesta lapsesta. Matka etävanhemman luo kasvaa, jos tällä on uusi perhe.

Lapsestaan erossa asuvia isiä on 121 000.

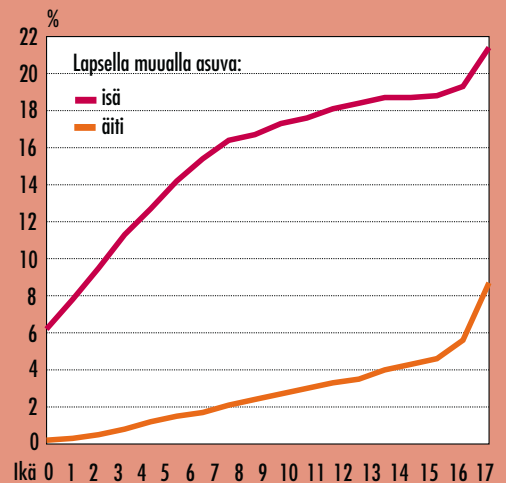

Mummolaan reilut 70 km

Jos isiä onkin joskus kateissa, on nousseen eliniän myötä nykylapsilla useita isovanhempia elossa. Vain kolmella prosentilla alle kouluikäisistä lapsista ei ole Suomen väestössä yhtään isovanhempaa. Neljä isovanhempaa on joka toisella alle 1-vuotiaalla, 17-vuotiaistakin vielä joka kymmenennellä.

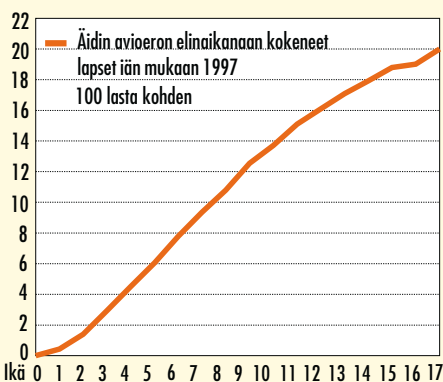
Huolimatta muuttoliikkeestä on matka mummolaan useimmilla lapsilla edelleen kohtuullinen. Keskimäärin isän äidin luo on matkaa 67 ja äidin äidin luo 76 kilometriä. Ero johtuu siitä, että isän äidit asuvat lähempänä ja selvästi useammin lapsen (ja tämän perheen) kanssa jopa samassa talossa tai asunnossa. Kymmenen kilometrin säteellä lapsesta asuu isän äideistä 48 ja äidin äideistä 42 prosenttia.

LAPSET, JOILLA ON MUUALLA SUOMESSA ASUVA ISÄ TAI ÄITI 1997

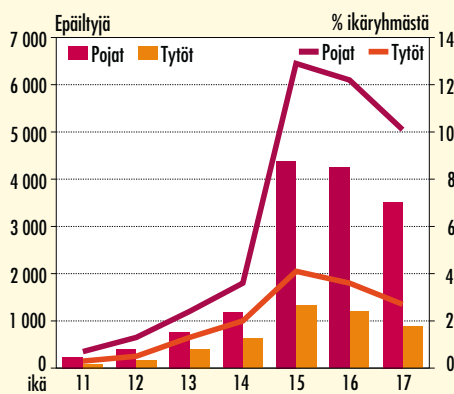
Vain seitsemisen prosenttia lapsista (ja heidän vanhemmistaan) joutuu kestämään yli 300 kilometrin matkoja mummolaan. Mummola on omakotitalo enää reilulla puolella lapsista.

...kokevat perheen hajoamisen yleisemmin...

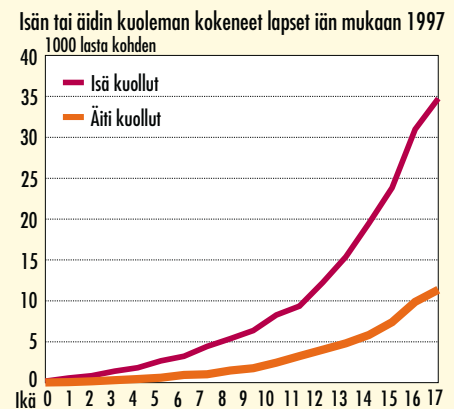
125 000 lasta (17-vuotiaista joka viides) on kokenut äidin avioeron. Avoparin lapsen riski kokea vanhempiensa erilleen muutto on kolminkertainen verrattuna avioparin lapsiin. Joka toinen avioeron kokenut lapsi on ollut 3–7-vuotias vanhempien erotessa.

...kuin joutuvat rikoksesta epäillyksi...

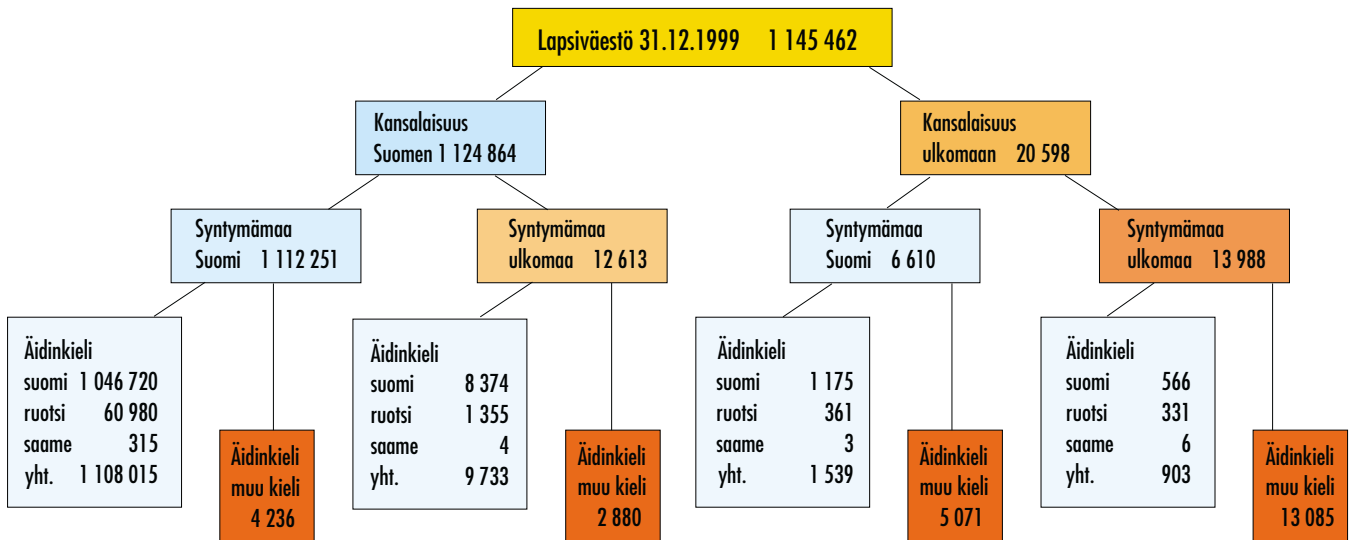
Poliisin selvittämissä rikoksissa epäiltiin noin 20 000 lasta viime vuonna. Jopa 13 prosenttia 15-vuotiaista pojista oli poliisin epäilyksen alaisena. Valtaosa epäillyistä rikoksista oli omaisuus- ja liikenne rikoksia.

...mutta jäävät harvoin orvoksi

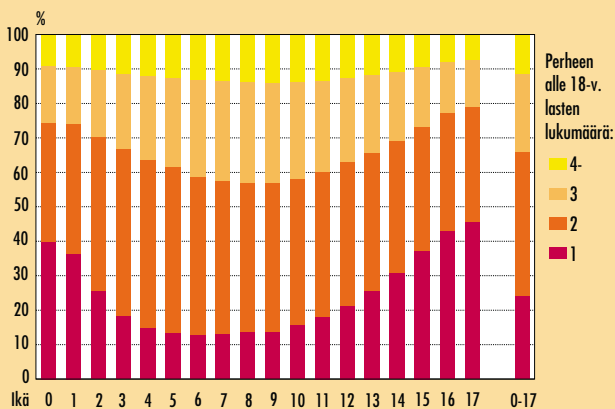

Isän kuoleman on kokenut 11 800 lasta (1 % lapsista), äidin kuoleman 3 600 lasta (0,3 % lapsista). Sekä isä että äiti on kuollut 224 lapselta.

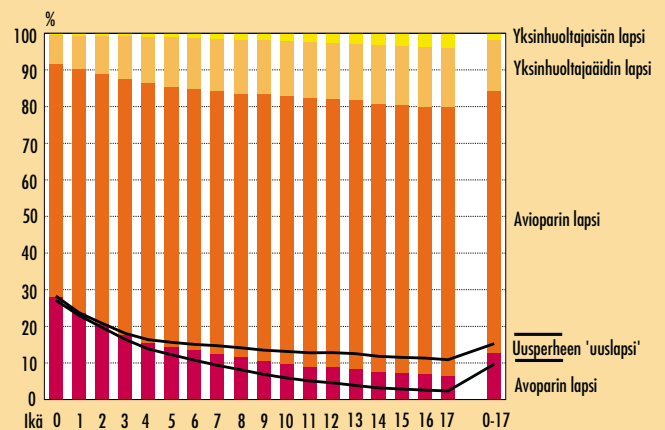
0–17-VUOTIAAT KANSALAIKUUDEN, SYNTYMÄMAAN JA ÄIDINKIELEN MUKAAN

LAPSET IÄN JA PERHEEN ALLE 18-VUOTIAIDEN LASTEN MÄÄRÄN MUKAAN 1998

LAPSET IÄN JA PERHETYYPIN MUKAAN 1998

Joka kymmenes on ainokainen

Suomalaislapsilla on tyypillisesti kaksi sisarusta. Leena Kartovaa-ra saa tuloksen irti tilastoista ottamalla kaikki lapset, jotka vuonna 1997 olivat 13–17-vuotiaita ja laske-malla näiden lasten äitien lapsimäärän keskiarvon. Tulos, 2,9 lasta, edustaa äi-tien synnyttämää kokonaislapsimäärää ja lapsen kannalta sisarusarjan lopul-lista kokoa.

Samalla laskutavalla saadaan 13–17-vuotiaiden ainokaisten osuudeksi 9 prosenttia kaikista lapsista. Vain joka kymmenes nykyisistä teini-ikäistä siis on ainoa lapsi.

Enemmän lapsia ja lapsettomia

Nuoremmilla lapsilla ainokaisuus tulee olemaan vielä hiukan harvinaisempaa ja sisarusmäärät suurempia, kun perheet saavuttavat lopullisen kokonsa, sillä per-heiden lapsimäärät ovat olleet hienoisessa kasvussa siten 80-luvun pohjalukemien. Hedelmällisyys ei kuitenkaan ole nous-sut, koska lapsettomien naisten osuus kasvaa jatkuvasti.

Perhekoot ja sisarusten määrä on esi-merkki yksinkertaiselta tuntuvasta asia-s-ta, jossa kuitenkin sudenkuopat vaanivat

tilastojen tulkitsijaa. Vuoden 1998 per-hetilastossa 44 prosenttia perheistä oli yksilapsisia sillä hetkellä. Usein erehdy-tään tulkitsemaan perheiden osuus suo-raan lasten osuudeksi. Pitää myös muis-taa että tilasto on poikkileikkaus tietystä ajankohdasta. Perhetilastossa yksilapsi-sia perheitä ovat tiettyinä ajankohtana ne, joihin on syntynyt vasta esikoinen tai joissa kotona asuu enää kuopus, sekä tie-tysti "aidosti" yksilapsiset perheet, joissa lapsi on ainokainen, ilman sisarusksia.

Jouni Kotkavuori ■

Polttoaineen hinnan- nousu käänsi liikenteen kestävälle tielle

Veijo Kokkarinen

Viimeaikaisen polttoaineen hinnannousun takia lähes puolet autoilijoista vähensi ainakin jossain määrin henkilöauton käyttöä. Eniten käyttö väheni vapaa-ajan viettoon ja asiointiin liittyvillä, lyhyehköillä matkoilla. Kymmenesosa automatkaajista ilmoitti siirtyneensä joukkoliikenteen käyttöön joillakin matkoilla. Suurin osa lyhyitä automatkoja vähentäneistä oli siirtynyt polkupyörään ja kävelyyn lyhyehköillä matkoilla. Noin kolmasosa autoilijoista oli tehostanut autonkäyttöä yhdistämällä ajoja, ja 15 prosenttia oli siirtynyt kimppekyytiin. Ne, jotka eivät olleet vähentäneet ajoja, arvelivat tekevänsä niin, jos bensiinin hinta nousisi 10 markkaan ja dieselin 8–10 markkaan litralta. Ympäristön kannalta polttoaineen hinnannousun vaikutukset ovat myönteisiä.

Tielaitos selvitti yhdessä Tilastokeskuksen kanssa kyselytutkimuksella polttoaineen hinnannousun vaikutuksia henkilöauton käyttöön ja muuhun liikenteeseen. Tutkimus tehtiin syys-lokakuussa, ja se koskee maaliskuuta 2000. Aiheesta valmistuu Tielaitoksen tutkimusraportti tämän vuoden aikana.

Työ- ja lomamatkoista tingitty vähiten

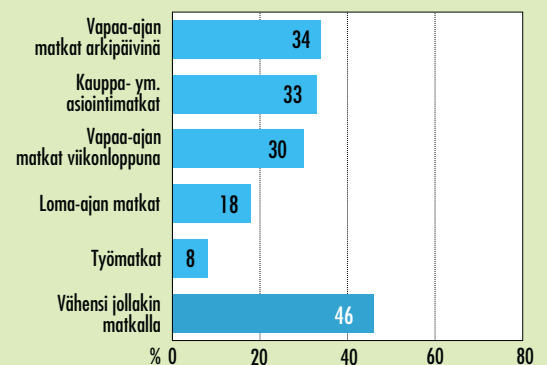
Vuoden 1999 alusta lähtien tutkimusajan kohtaan moottoriajoneuvojen polttoaineen hinta on kallistunut noin kolmanneksella. Kyselyn tulosten mukaan lähes puolet autoilijoista (46 %) ilmoitti vähentäneensä henkilöauton käyttöä ainakin joillakin matkoilla polttoaineen hinnannousun takia maaliskuussa.

Autonkäyttöä vähentäminen kohdistui ensisijaisesti arkipäivän vapaa-ajan autoiluun sekä kauppa- ja muihin asiointimatkoihin. Näitä matkoja ilmoitti vähentäneensä noin kolmannes autoilijoista. Myös viikonlopun vapaa-ajan ajoja vähennettiin lähes yhtä paljon.

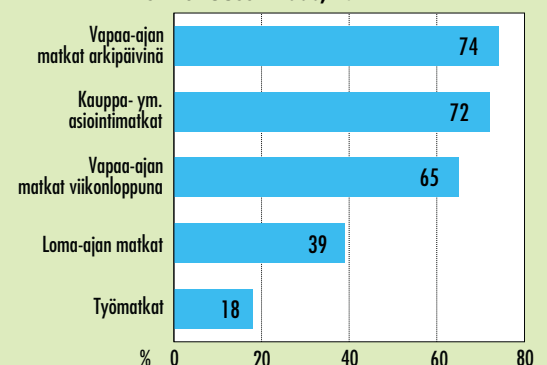
Välttämättömimmäksi henkilöauto osoittautui työmatkoilla, joita vain 8 prosenttia ilmoitti vähentäneensä. Auton käyttö loma-ajan matkoilla nähtiin myös tärkeäksi, ja vain alle 20 prosenttia ilmoitti vähentäneensä niitä. Enimmäkseen vähennys oli "jokin verran" tai "vähän". Kuvioissa 1 ja 2 on esitetty prosenttiluvut autonkäytön vähentämisestä erityyppisillä matkoilla kaikkien autoilijoiden osalta ja erikseen vähentäneiden osalta.

Eniten autonkäytön vähentäminen kohdistui lyhyille matkoille. Autoilijoista noin 30 prosenttia vähensi autoilua alle 3 kilometrin matkoilla ja noin neljäsosa 3–10 kilometrin matkoilla. Vähiten vähennettiin yli 50 kilometrin pituisia matkoja,

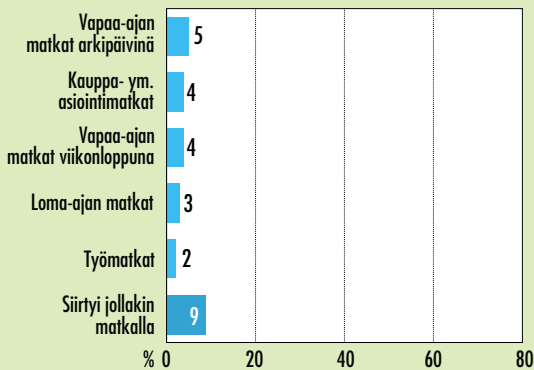
1. AUTONKÄYTTÖÄN VÄHENTÄNEIDEN OSUUS AUTOILJOISTA MATKATYYPIN MUKAAN MAALIS-ELOKUUSSA 2000, %

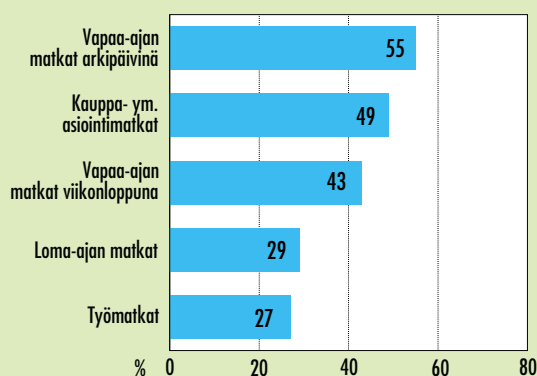
2. AUTONKÄYTTÖÄN VÄHENTÄNEIDEN JAKAUTUMINEN MATKATYYPIN MUKAAN MAALIS-ELOKUUSSA 2000, %

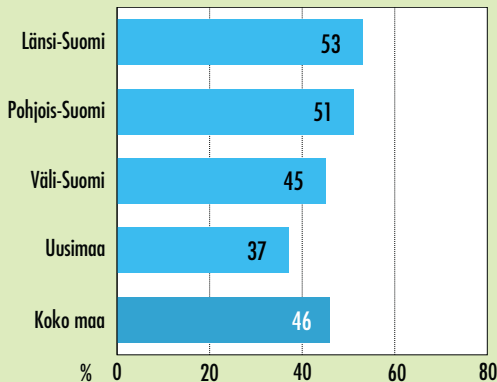
3. JOUKKOLIIKENTEeseen SIIRTYNEIDEN OSUUS AUTOILJOISTA MATKATYYPIN MUKAAN MAALIS-ELOKUUSSA 2000, %

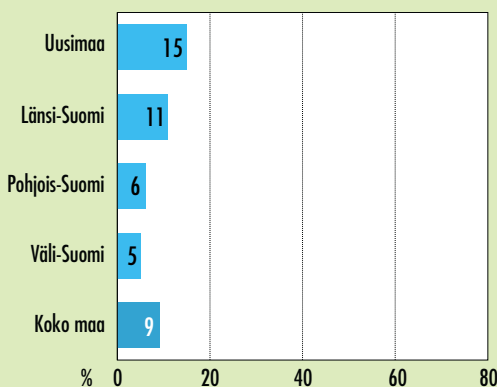
4. JOUKKOLIIKENTEeseen SIIRTYNEIDEN AUTOILJOIDEN JAKAUTUMINEN MATKATYYPIN MUKAAN MAALIS-ELOKUUSSA 2000, %

5. AUTONKÄYTTÖÄN VÄHENTÄNEIDEN OSUUS AUTOILJOISTA SUURALUEITTAIN MAALIS-ELOKUUSSA 2000, %

6. JOUKKOLIIKENTEeseen SIIRTYNEIDEN OSUUS AUTOILJOISTA SUURALUEITTAIN MAALIS-ELOKUUSSA 2000, %

joita vain vajaa 20 prosenttia ilmoitti vähentäneensä.

Joukkoliikenteen suosio kasvoi

Noin 10 prosenttia autonkäyttäjistä siirtyi polttoaineen kallistumisen takia ainakin joillakin matkoilla joukkoliikenteen käyttöön. Joukkoliikenteen käyttöön siirryttiin niillä matkoilla, joilla autonkäyttöä vähennettiin, eli siirtymä oli suurin arkipäivän vapaa-ajan viettoon ja asiointiin liittyvillä matkoilla.

Joukkoliikenteen käyttöön ei siirrytty aivan samassa määrässä kuin autonkäyttöä vähennettiin, joten joitakin matkoja jätettiin kalliin polttoaineen takia myös tekemättä. Työmatkoilla henkilöauton käytöstä ei juurikaan tingitty. Kuvioidessa 3 ja 4 on esitetty joukkoliikenteeseen siirtyneiden prosenttiosuudet erilaisilla matkoilla kaikkien autoilijoiden osalta ja erikseen vähentäneiden osalta.

Lyhyehköillä matkoilla auton asemesta valittiin polkupyörä tai taitettiin matkaa jalan. Alle 10 kilometrin pituisilla matkoilla reilu neljäsosa autoilijoista oli siirtynyt kävelyyn tai pyöräilyyn. Autonkäyttöä myös tehostettiin. Kolmasosa autonkäyttäjistä yhdisti erillisiä ajoja ja noin 15 prosenttia käytti kimpakyytiä.

Nuoret kävivät kimpaan

Sukupuolten välillä ei ollut suuria eroja autonkäytön vähentämisessä. Miehet vähensivät hiukan enemmän kuin naiset. Vähentäminen kohdistui kummallakin sukupuolella suunnilleen sa-

malla lailla erilaisiin ja eri pituisiin matkoihin. Miehet vähensivät kuitenkin vapaa-ajan matkoja jonkin verran enemmän kuin naiset. Naiset taas siirtyivät joukkoliikenteen käyttöön varsinkin arkipäivän ja vapaa-ajan matkoilla enemmän kuin miehet sekä jonkin verran enemmän pyöräilyyn ja kävelyyn.

Nuoret ja vanhat vähensivät autonkäyttöä hiukan enemmän kuin keski-ikäiset, mutta ikäryhmien erot autonkäytön vähentämisessä eri matkoilla olivat vähäiset. Nuoret siirtyivät joukkoliikenteen käyttöön kaiken tyyppisillä matkoilla ja lyhyillä matkoilla kävelyyn enemmän kuin vanhat. Pyöräilyä alkoivat harrastaa kaikenikäiset. Ajoja yhdistelivät samoin kaikenikäiset, mutta kimpakyyti oli nuorten suosiossa. Nuoret käyttivät kimpakyytiä kaksin verroin enemmän kuin muut.

Perhetyypeittäin autonkäytön vähentämisessä oli vain vähän eroja. Yksinään asuvat ja yksinhuoltajakotitaloudet vähensivät vain hiukan enemmän kuin muut kotitaloudet, ja samat perhetyyppit siirsivät eniten matkoja joukko- ja kevyeen liikenteeseen.

Uusmaalaiset vähensivät vähiten

Tulotaso vaikuttaa selvästi autonkäyttöön. Pieni- ja keskituloiset vähensivät kallistunutta autoilua herkemmin kuin suurempituloiset. Tämä koski kaiken tyyppisiä ja kaikenpituisia matkoja. Tosin nytkään erot eivät olleet kovin suuria. Pienituloiset siirtyivät muita tuloryhmiä enemmän joukkoliikenteen käyttöön etenkin pitkillä matkoilla ja kevyeen liikenteeseen lyhyillä matkoilla. Suurituloisten siirtyminen joukkoliikenteeseen etenkin pitkillä matkoilla oli vähäistä.

Uudellamaalla vähennettiin autonkäyttöä selvästi vähemmän kuin muilla alueilla. Tosin kauppa- ja muita asiointimatkoja vähennettiin Uudellamaalla enemmän ja siirryttiin etenkin työmatkoilla selvästi enemmän kuin muualla joukkoliikenteen käyttöön. Sen sijaan viikonloppun vapaa-ajan matkoja ja lomamatkoja ei karsittu samaan tahtiin kuin muualla maassa. Uusmaalaisen runsasta autonkäyttöä viikonloppuisin selittänee osin pitkät mökkimatkat.

Näin tutkimus tehtiin

Autonkäytön muutoksia selvitettiin liittämällä Tilastokeskuksen kuluttajabarometrikselyn yhteyteen kysymyksiä, jotka koskivat polttoaineen hinnannousun vaikutuksia henkilöauton käyttöön. Autonkäytön vähentämisen lisäksi tiedusteltiin siirtymistä joukko- tai kevyeen liikenteen käyttöön.

Tilastokeskuksen kuluttajabarometri on haastattelututkimus, jonka avulla

mitataan suomalaisten mielikuvia yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä ja aikomuksista tehdä suuria hankintoja, säästää tai ottaa lainaa. Lisäksi barometrillä selvitetään nykyaikaisten koneiden ja laitteiden yleisyyttä kotitalouksissa. Haastattelut tehdään puhelimitse, ja ne koskevat 15–74-vuotiasta väestöä iän, sukupuolen, asuinläänin ja äidinkielen mukaan. Nykyään tietoja kerätään joka kuukausi.

Polttoaineen hinnannousun vaikutuksia kysyttiin autoa ainakin jonkin verran käyttäviltä henkilöiltä. Polttoainekustannusten maksamiseen osallistui 93 prosenttia vastaajista. Hyväksytyjä haastatteluja oli 1 670. Bruttokato oli 530 eli 24 prosenttia. Autonkäytön lisäksi kysyttiin kotitalouksien autonomistusta ja työsuhteautojen määrää ja autoetua.

Lyhyillä matkoilla siirryttiin kävelyyn samalla tapaa koko maassa. Pyöräilyyn siirryttiin eniten Pohjois-Suomessa, samoin matkojen yhdistäminen oli muualla maassa selvästi suositumpaa kuin Uudellamaalla.

Kymppi litralta rajana

Suurin osa niistä, jotka eivät viimeaikaisten polttoaineen hinnan korotusten takia olleet vähentäneet autonkäyttöään, arvelivat tekevänsä niin, jos bensiinin litrahinta nousisi 10 markkaan ja dieselin 8–10 markkaan. Naisilla, nuorilla, yksin asuvilla, pienituloisilla ja Länsi-Suomessa rajahinta oli markan pari alempi. Jos nykyiset polttoaineen hinnat säilyvät pitkään tai vielä nousevat, autonkäyttöä arvioitiin vähennettävän vuositasolla yleisimmin 10–20 prosenttia.

Päästöhaitat vähentyneet

Autonkäyttöä vähennettiin selvityksen mukaan eniten lyhyillä asiointi- ja arkipäivän vapaa-ajan matkoilla. Autonkäyttöä myös tehostettiin yhdistämällä eri matkoja tai tekemällä matkoja, esimerkiksi kaupamatkoja, harvemmin. Osalla matkoista siirryttiin joukkoliikenteeseen tai kevyeen liikenteeseen. Matkoja vähennettiin enemmän kuin ajokilometrejä. Ajoja vähennettiin pääasiallisesti taajamissa ja kaduilla.

Henkilöauton käytön vähentäminen on näkynyt yleisillä teillä lähinnä autoliikenteen

Uudellamaalla henkilöauton käyttö väheni vähiten, mutta toisaalta autoilijat siirtyivät joukkoliikenteen käyttäjiksi yleisemmin kuin muualla maassa, erityisesti työmatkoilla.

teen kasvun hidastumisena ja kesä-heinäkuussa, kun polttoaineen hinta oli korkeimmillaan, kasvun pysähtymisenä. Sen sijaan suurissa taajamissa joukkoliikenne on lisääntynyt, ja varsinkin rautateiden lähiliikenteessä matkustajamäärät ovat kesän aikana kasvaneet selvästi. Tarkemmat joukkoliikenteen tilastot valmistuvat vasta myöhemmin.

Liikenteen haitat ovat taajamissa suuremmat kuin harvemman asutuksen alueilla. Liikenteen päästöjä syntyy suhteellisesti eniten juuri lyhyillä automatkoilla. Varsin-

kin auton kylmäkäynnistäminen lisää päästöjä ja kuluttaa moottoria. Päästöjen pienhiukkaset ovat taajamissa huomattava terveysriski. Koska sellainen autonkäyttö on vähentynyt, jonka aiheuttamat haitat ovat suurimmat, voidaan todeta, että polttoaineen kallistuminen on vaikuttanut myönteisesti liikenneympäristöön, ja se on askel kohti kestävää kehitystä.

Veijo Kokkarinen on erikoistutkija Tielaitoksesta.

Väkivalta lähes yhtä yleistä kuin tapaturmat

Seppo Paananen

Työhön liittyvä väkivalta on Suomessa lähes yhtä yleistä kuin työtapaturmat. Naiset joutuvat väkivallan uhreiksi kaksi kertaa niin usein kuin miehet, kun taas miesten tapaturmavaara on naisiin verrattuna kaksinkertainen. Väkivalta uhkaa naisia erityisesti hoivatyössä, miehiä järjestyksenpidossa. Sekä työväkivalta että työtapaturmat ovat yleensä kuitenkin lieviä, osoittaa tutkimus työn vaaroista.

Tutkimuksen mukaan 5 prosenttia haastatelluista oli viimeisen vuoden aikana joutunut väkivallan tai uhkailun kohteeksi työssään tai työmatkalla. Naisista väkivaltaa oli kohdannut 6 prosenttia ja miehistä 3 prosenttia.

Koko väestöön yleistettynä luvut tarkoittavat sitä, että 111 000 joutuu vuosittain väkivallan kohteeksi työssään. Näin ollen työväkivalta on lähes yhtä yleinen työperäinen terveyshaitta kuin työtapaturman uhriksi joutuminen.

Suurin osa väkivallasta jää uhkailuksi, mutta joissakin ammateissa on varsin tavallista, että asiakkaat tai potilaat käyvät myös käsiksi työntekijään.

Väkivaltaongelma ei jakaudu tasaisesti, vaan se kasautuu tiettyihin ammatteihin. Naiset joutuvat väkivallan kohteiksi perinteisissä hoiva-ammateissa, kun taas miehet kohtaavat sitä kontrolliammateissa, poliisina ja vartiointityössä.

Riskiammatteja ovat hoitoalan ammatit ja tietyt sosiaalialan ammatit kuten laitosten johtajat, sosiaalityöntekijät sekä hoitajat laitoksissa. Muita riskialoja ovat vanginvartijan, poliisin, vartijan, hotellien vastaanottovirkailijan ja vahtimestarin, hovimestarin ja tarjoilijan ammatit sekä apteekkiala. Uusina ammattiryhminä tutkimuksessa tuli esille muun muassa lainopillinen työ ja uskonnonalaa kuuluva työ.

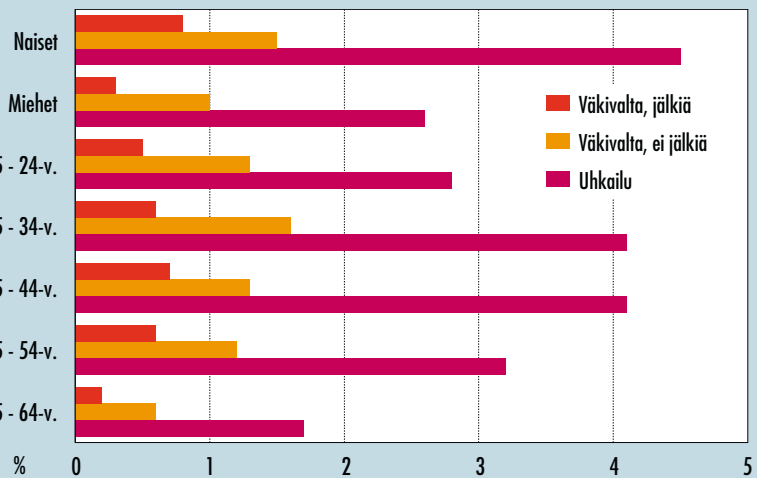
Väkivaltaa esiintyy erityisesti niillä aloilla, joissa kontaktit asiakkaiden tai potilaiden kanssa ovat läheisiä. Riskiä lisää se, jos asiakkaat tai potilaat ovat alkoholin ja huumeiden vaikutuksen alaisia tai heillä on mielenterveysongelmia.

Kauppojen ja ravintoloiden pidentyneet aukioloajat, lisääntynyt alkoholin ja huumeiden käyttö sekä mielenterveyspotilaiden avohoidon yleistymisen lisäävät omalta osaltaan työväkivallan riskiä.

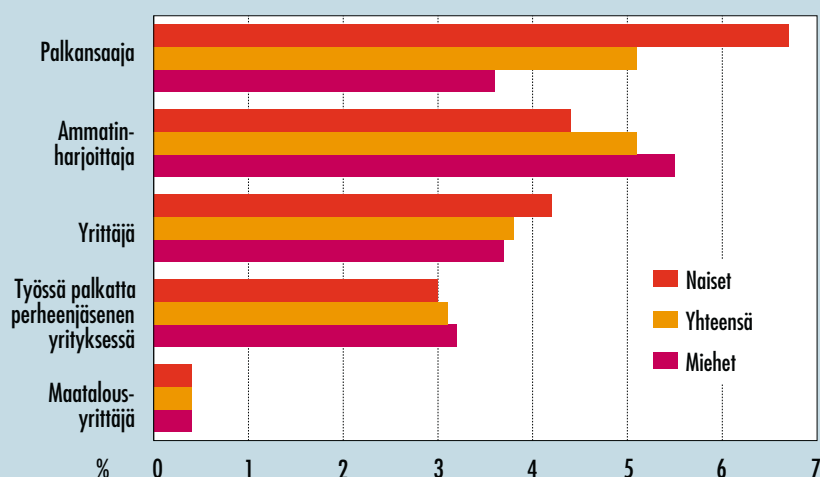
Työn aloituksessa on riskinsä

Työsuhteen määräaikaisuus ei ole niin merkittävä tapaturmariskiä lisäävä tekijä kuin on uskottu. Tärkeämpi tekijä on se, että tapaturmia sattuu eniten työsuhteen alussa – ja aloituksia patkä-

TYÖVÄKIVALLAN KOHTEEKSI 12:N VIIME KUUKAUDEN AIKANA JOUTUNEET SUKUPUOLEN JA IÄN MUKAAN 1999, % TYÖSSÄ OLLISTA

TYÖVÄKIVALLAN KOHTEEKSI 12:N VIIME KUUKAUDEN AIKANA JOUTUNEET SUKUPUOLEN JA AMMATTIASEMAN MUKAAN 1999, % TYÖSSÄ OLLISTA

työntekijällä on normaalia enemmän. Työn opetteluvaihe on riskialtuinta aikaa, mutta riski laskee selvästi jatkues-
sa. Jos pätkätyöntekijä kartuttaa am-
mattitaitoa samalla alalla, myös ammat-
titalo karttuu ja tapaturman riski sa-
malla alenee.

Lisäksi havaittiin, että määräaikai-
sessa työsuhteessa ei ole esimerkiksi
henkistä rasittuneisuutta sen enempää
kuin vakinaisessa työsuhteessa. Sen
sijaan määräaikaisten ja osa-aikais-
ten työntekijöiden riski joutua työs-
sään väkivallan kohteeksi on suurempi
kuin pysyvissä työsuhteissa olevien.

Tämä voi johtua osaksi niiden am-
mattien yleisestä riskialtiudesta, joissa
määräaikaisia ja osa-aikaisia on eniten
(esimerkiksi sosiaali-, ravintola- ja
myyntialalla). Syynä voivat olla myös
työtehtävät tai työn hallinnan ja koke-
muksen puute vaikeiden potilaiden ja
asiakkaiden kanssa toimittaessa.

Naisten ja miesten erilaiset työelämät

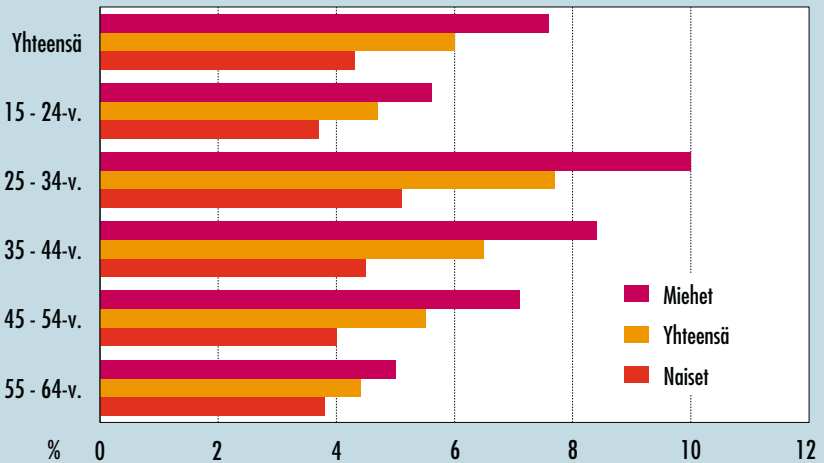
Vanhastaan on tunnettua, että miehille
sattuu suurin osa työtapaturmista, sillä
miehet työskentelevät naisia useam-
min tapaturmavaarallisilla teollisuuden
ja rakentamisen toimialoilla.

Toisaalta tämän tutkimuksen mu-
kaan myös teollisuudessa ja raken-
nusalalla työskentelevien miehille sat-
tui suhteellisesti enemmän tapaturmia
kuin naisille. Terveydenhuolto- ja sosi-
aaliala oli ainoa ammattiala, jossa työ-
tapaturmia sattui suhteellisesti enem-
män naisille kuin miehille.

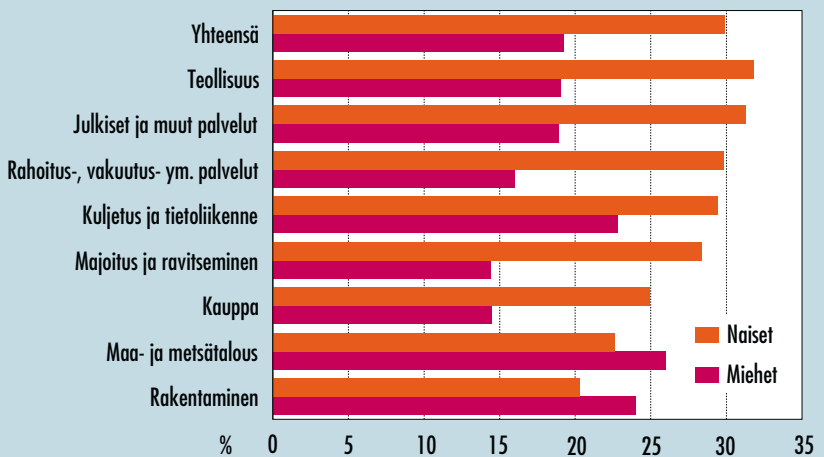
Tämä osoittaa omalta osaltaan, et-
tä tapaturmien sattumisessa ei ole ky-
se pelkästään toimialojen eroista, vaika-
kakaan perimmäistä syytä ei luonnolli-
sesti saatu tässä tutkimuksessa
selvitettyä. Tässä kuten muissakin tut-
kimuksissa rakennetekijöiden eliminoi-
misen jälkeenkin jää "antropologisen
vakion" kaltainen tosiasia: miehet ja
naiset suhtautuvat riskin ottamiseen
eri tavalla, ehkä.

Naisilla on enemmän tuki- ja liikun-
taelinten sairauksia, ihosairauksia sekä
työn aiheuttamaa henkistä rasitusta ja
stressiä kuin miehillä. Hoito- ja ope-
tusalat ovat naisvaltaisia aloja, ja niille
ovat ominaisia tuki- ja liikuntaelimiä ra-

**TYÖTAPATURMAAN 12:N VIIME KUUKAUDEN AIKANA JOUTUNEET
SUKUPUOLEN JA IÄN MUKAAN 1999, % TYÖSSÄ OLLISTA**

**TYÖVÄKIVALLAN KOHTEEKSI 12:N VIIME KUUKAUDEN AIKANA JOUTUNEET
SUKUPUOLEN JA AMMATTIASEMAN MUKAAN 1999, % TYÖSSÄ OLLISTA**

sittavat työasennot, ihmisten nosteleminen ja läheiset kontaktit potilaiden ja asiakkaiden kanssa. Vaikeat työasennot aiheuttavat tuki- ja liikuntaelinten sairauksia, ja moniongelmaisten asiakkaiden kanssa syntyy helposti ristiriitoja, jotka voivat päättyä väkivaltaisesti. Opetustyö on nykyisin henkisesti rasittavaa, ja sekin ilmenee työperäisenä sairastavuutena.

Työssä riittää sairauksia ja tapaturmia

Suomalaisilla työntekijöillä on edelleen runsaasti erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairauksia. Näin siitä huolimatta, että talouden rakenteet muokkautuivat uuteen uskoon 1990-luvulla ja tietotekni-
nen teollisuus laajeni.

Tutkimuksessa peräti 25 prosenttia kertoi, että heillä on ollut vuoden aikana työn aiheuttama tai pahentama sai-

raus tai oire. Sen mukaan voidaan laskea, että vuoden aikana 850 000 työkäistä kärsi työperäisestä sairaudesta. Suurin osa niistä on tuki- ja liikuntaelinsairauksia, jotka useissa aikaisemmissä tutkimuksissa on todettu työikäisen väestön yleisimmiksi pitkäaikaisiksi sairauksiksi.

Tutkimuksen mukaan 55–64-vuotiaiden sairastavuus oli viisinkertainen 15–24-vuotiaisiin verrattuna: 38 prosenttia 55–64-vuotiaista ja 8 prosenttia 15–24-vuotiaista ilmoitti, että oli vuoden aikana kärsinyt työn aiheuttamasta tai pahentamasta sairaudesta tai oireesta.

Erytyisesti maataloustyö käy terveyden päälle. Maatalousyrittäjillä on työstä johtuvia sairauksia tai oireita selvästi enemmän kuin muilla yrittäjillä ja palkansaajilla. Varsinkin naisilla sairauksia on jo suhteellisen nuorella iällä. Sairauksien takia myös ollaan työstä

Haastattelututkimus työperäisistä sairauksista, työtapaturmista ja työväkivallasta

Haastattelututkimus työntekijöiden työperäisistä tapaturmista, sairauksista ja oireista tehtiin EU:n työvoimatutkimuksen yhteydessä vuonna 1999. EU-kysymysten lisäksi tutkimukseen liitettiin joitakin kysymyksiä työväkivallasta. Suomessa tutkimus tehtiin vuoden 1999 huhti-kesäkuussa.

Työntekijöiden työperäisiä tapaturmia, sairauksia ja oireita koskevan haastattelututkimuksen aloitteentekijä oli EU, jonka tavoitteissa työvoiman terveyden vaaliminen on korkealla sijalla. Sen vuoksi EU pyrki saamaan kokonaiskuvan jäsenmaiden työvoiman terveydentilasta.

Tutkimuksessa kerätty tieto perustuu haastatteluihin, joissa vastaajat saivat itse kertoa omasta terveydentilastaan tai heille sattuneista tapaturmista. Haastattelututkimuksessa tulevat ilmi myös vähäiset sairaudet ja tapaturmat. Vakuutustilas-

toista ne jäävät pois sen vuoksi, että niistä ei makseta korvauksia.

Tutkimuksen tekemiseen vaikutti myös se, että jäsenmaiden nykyiset tilastot pohjautuvat pääasiassa vakuutuslaitosten tuottamiin tietoihin. Tilastojen kattavuudessa on suuria eroja, koska maiden vakuutusjärjestelmät ovat erilaiset. Esimerkiksi Suomessa kaikki palkansaajat ja maatalousyrittäjät ovat vakuutuksen piirissä, kun eräissä maissa vain erityisen vaarallista työtä tekevät on vakuutettu.

EU:n tilastovirasto Eurostat on jo pitkään pyrkinyt yhtenäistämään EU-maiden ammattitautien ja työtapaturmien tilastointia, mutta vertailukelpoisten tietojen tuottaminen on osoittautunut vaikeaksi.

Tutkimuksen työperäisiä sairauksia koskevat kysymykset esitettiin niille, jotka olivat haastatteluhetkellä työllisiä tai jotka olivat olleet joskus aikaisem-

min palkkatyössä. Työtapaturmia koskevat kysymykset kysyttiin puolestaan sellaisilta, jotka olivat haastatteluhetkellä työllisiä tai olivat olleet ansiotyössä 12 viime kuukauden aikana. Näin ollen sairauskysymyksiin vastanneita oli enemmän kuin työtapaturmakysymyksiin vastanneita.

Tutkimukseen osallistui 31 500 vastaajaa, jotka olivat iältään 15–74-vuotiaita. Työvoimaan kuuluvia (s.o. työssä olevia tai työttömiä) 15–64-vuotiaita oli 21 100. Työssä olevia 15–64-vuotiaita tutkimuksessa oli 18 600. Työperäisiä sairauksia ja oireita koskeviin kysymyksiin vastasi noin 26 700 henkeä, ja työtapaturmakysymyksiin vastanneita oli 20 600. Kolmena kuukautena vastaajia oli keskimäärin 85 prosenttia otoksesta, ja vastaajien määrää voidaan pitää tulosten luotettavuuden kannalta hyvänä.

poissa vähän muita useammin ja pidempään.

Lähes 6 prosenttia ilmoitti, että heille oli sattunut työtapaturma edellisen vuoden aikana. Työtapaturman uhriksi joutui 7,5 prosenttia vastanneista miehistä ja 4,3 prosenttia naisista, eli miehille työtapaturmia sattui lähes kaksi kertaa niin usein kuin naisille. Monissa teollisuuden ja rakentamisen ammateissa miesten työtapaturma on lähes 10 kertaa niin todennäköinen kuin turvallisimmissa ammateissa.

Tapaturmista 164 000 sattui palkansaajille, 21 000 yrittäjille ja 13 000 niille työttömille, jotka olivat edellisen vuoden aikana olleet työssä. Vähintään kolmen päivän työkyvyttömyyteen johtaneita työtapaturmia oli vuoden aikana sattunut yhteensä 85 000.

Tapaturmia sattuu useimmin nuorille 25–34-vuotiaille työntekijöille,

vaikkakin ikäryhmien väliset erot ovat pieniä. Lisäksi havaittiin, että riskiammattien työtapaturmat sattuvat yleisimmin 11–19 työntekijän yrityksissä.

Työn uudet terveysuhkat

On todennäköistä, että työperäinen sairastavuus ei vähene tulevaisuudessa talouden "nokioidumisesta" huolimatta. Tulevaisuudessakin varsin suuri osa työvoimasta työskennellee sellaisilla toimialoilla, joissa fyysinen rasitus on suuri. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet eivät katoa senkään vuoksi, että työntekijöiden keskimääräinen ikä nousee.

Tietoyhteiskunta saattaa myös merkitä uusien työperäisten terveysongelmien, loppuunkulumisen ja työn liiallisen henkisen kuormituksen syntyä, koska uusi talous pakottaa monet sitoutumaan aikaisempaa vahvemmin työhön ja sen tavoitteisiin.

Eräs terveysuhka liittyy siihen, että entistä suurempi osa on lyhyissä työsuhteissa. Niissä saattaa olla erityisiä terveysriskejä, jos työntekijästä otetaan lyhyellä aikavälillä kaikki mahdollinen irti.

Muiden EU-maiden tietoja ei vielä ole käytössä, eikä maiden välisiä vertailuja näin ollen voi tehdä. Vapaa-ajan tapaturmissa Suomella on kyseenalainen kunnia olla EU-maiden kärjessä. Kun EU:n vertailututkimus valmistuu, selviää, ovatko suomalaiset johdossa myös työperäisissä sairauksissa ja työtapaturmissa.

Lähde: Työn vaarat. Koetut työperäiset sairaudet, työtapaturmat ja työväkivaltatapaukset 1999 (Toim. Seppo Paananen). Työmarkkinat 2000: 15. Tilastokeskus 2000.

Seppo Paananen on yliaktuaari Tilastokeskuksen elinolot-yksiköstä.

Suomen yritysten kannattavuus kolminkertaistunut lamavuosista

Jukka Jalava

Suomessa toimivien yritysten kannattavuus näyttää makrotaloudellisten tilastojen perusteella varsin hyvältä. Lamavuosina kannattavuus oli alimmillaan 6,4 prosenttia. Näitä pohjalukemia on kuitenkin vuosi vuodelta parannettu ja vuoden 1999 ennakkotietojen mukaan kannattavuus on noussut jo 17,2 prosenttiin, mikä on paras tulos vertailussamme mukana olevista kehittyneistä maista.

Suomen yritykset ovat 90-luvulla parantaneet asemaansa, vertailussamme mukana olevista maista, huonoimmin kannattavista kaikkein kannattavimmiksi (taulukko 1). Mukana vertailussa eivät ole rahoitus- ja vakuutuslaitokset eivätkä asuntoyhteisöt.

Valitettavasti Irlannin kannattavuuslukuja ei ole saatavilla, ja koska Irlannin talous on kasvanut nopeammin kuin Suomen, sen kannattavuusluvut ovat oletettavasti varsin suuret.

Suomessa yrityssektorin voitot kasvoivat 30,5 miljardista markasta 114,7 miljardiin markkaan vuodesta 1991 vuoteen 1999. Voittojen keskikasvu oli siis peräti 18 prosenttia vuodessa. Kannattavuuden paranemisen on mahdollistanut Suomen muita maita nopeampi talouskasvu (taulukko 2) sekä voittojen arvonlisäysoisuuden (taulukko 3) kasvaminen 10 prosentista 24 prosenttiin vuodesta 1991 vuoteen 1999. Yritykset eivät enää tarvitse lainaa samassa määrin kuin laman aikana, sillä yrityssekto-

rin luotonotto (20,7 miljardia markkaa vuonna 1991) on kääntynyt luotonannoksi, joka vuonna 1999 oli jo 30,5 miljardia markkaa.

Tehdasteollisuudessa viisinkertaistunut

Tehdasteollisuudessa kannattavuus on moninkertaistunut laman ajoilta. Vuonna 1991 se oli 3,3 prosenttia, mutta vuonna 1999 jo 16,3 prosenttia. Erityisesti sähköteknisten tuotteiden valmis-

1. YRITYSTEN KANNATTAVUUS VERTAILUMAISSA 1991–99, %

	Suomi	Britannia	Norja	Japani	USA	Belgia	Irlanti	Hollanti
1991	6,4	9,9	12,8	13,3	7,2	10,3
...								
1995	13	12,1	12,9	9,8	8,6	11,1	..	4,3
...								
1998*	16,7	12,8	10,5	8,4	9,2	12,2	..	4,6
1999*	17,2	12	11,8	..	9,2	4,4

Lähteet: Kansantalouden tilinpito, Walton (2000b)

2. REAALISEN BRUTTOKANSANTUOTTEEN MUUTOS VERTAILUMAISSA 1991–99, %

	Suomi	Britannia	Norja	Japani	USA	Belgia	Irlanti	Hollanti
1991	-6,3	-1,5	3,1	3,8	-0,5	2	1,9	2,3
..								
1995	3,8	2,8	3,8	1,5	2,7	2,5	9,5	2,3
..								
1998*	5,5	2,2	2	-2,5	4,3	2,7	8,9	3,7
1999*	4	2,1	0,9	0,3	4,2	2,5	8,7	3,6

Lähteet: Kansantalouden tilinpito, OECD Economic Outlook (2000:6)

3. VOITTOJEN (NETTOTOIMINTAYLIJÄÄMÄN) OSUUS BRUTTOKANSANTUOTTEESTA VERTAILUMAISSA 1991–99, %

	Suomi	Britannia	Norja	Japani	USA	Belgia	Irlanti	Hollanti
1991	10	10	20	16	7	7	16	..
..								
1995	21	13	20	12	7	8	20	13
..								
1998*	24	15	17	11	8	8	23	13
1999*	24	15	18	..	8	13

*= ennakkoluku

..= tieto ei saatavilla

Lähteet: Kansantalouden tilinpito, Walton (2000a & 2000b)

Kannattavuusmittarina pääoman tuottoaste

Tässä artikkelissa on kannattavuutena pidetty pääoman tuottoastetta, eli kansantalouden tilinpidon termein: nettotoimintaylijäämä jaettuna nettopääomakannalla plus varastokannalla (mikä vastaa liikekirjanpidossa tulosta jaettuna sijoitetulla pääomalla).

Kun tuotoksesta vähennetään väli- tuotepanokset, eli esimerkiksi tuotoksen tuottamiseen käytetty energia, raaka-aineet ja puolivalmisteet, saadaan bruttoarvonlisäys.

Bruttoarvonlisäyksestä vähennetään kiinteän pääoman kuluminen, eli tuotantoon käytetyn pääoman arvon lasku, jolloin päädytään nettoarvonlisäykseen.

Nettoarvonlisäyksestä päädytään nettotoimintaylijäämään (vastaa kirjanpidon liikevoiton tai -tappion käsitettä) vähentämällä palkansaajakorvaukset ja muut tuotantoverot sekä lisäämällä muut tuotantotukipalkkiot.

Nettopääomakanta on tuotantokäytössä olevien kiinteiden varojen arvo, ja varastokanta on varastossa olevien varojen arvo. Koska pääomakantaa ja varastokantaa ei ole sektorijaolla, on kannattavuuslaskelmissa käytetty toimintaylijäämä sisältänyt kotitaloussektorin sekatulua, mutta toisaalta myös jakajassa on ollut kotitaloussektorin omistamaa pääomaa ja varastoja. Kirjoittaja ei usko tämän aiheuttavan tuloksiin harhaa.

Tuotanto- ja tulonmuodostustili kansantalouden tilinpidossa

tuotos

- väliuotepanokset
- = bruttoarvonlisäys
- kiinteän pääoman kuluminen
- = nettoarvonlisäys
- palkansaajakorvaukset
- tuotantoverot
- + tuotantotukipalkkiot
- = nettotoimintaylijäämä

tus on ollut tuottoisaa (7,6 % vuonna 1991 ja peräti 92,4 % vuonna 1999), mutta myös kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistuksen kannattavuus on hyvä (6,5 % vuonna 1991 ja 20,9 % vuonna 1999).

Huonoa kannattavuus on ollut tehdasteollisuuden toimialoista koksien ja öljytuotteiden valmistuksessa (15,4 % vuonna 1991 ja -4,3 % vuonna 1999), sekä elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistuksessa (8,7 % vuonna 1991 ja 5,1 % vuonna 1999).

tointi sekä tekninen palvelu. Tietojenkäsittelypalveluissa on voitot enemmän kuin viisinkertaistuneet ja kannattavuus on myöskin tällä toimialalla nousut 84 prosenttiin.

Maaliikenteessä kannattavuus oli vuonna 1991 noin 30 prosenttia ja vuonna 1999 jo 48 prosenttia. Posti- ja teleliikenteen kannattavuus on noussut 6,2 prosentista 25,2 prosenttiin. Vesiliikenne on kamppailut huonon kannattavuuden kanssa (1,7 % vuonna 1999), kuten myös virkistys-, kulttuuri- ja urheilutoiminta (5,7 %) sekä kiinteistöalan palvelut (5,5 %).

4. KANNATTAVIMMAT MAAT PÄÄOMAN TUOTTOASTEEN MUKAAN (KESKIARVO 1995–99)

	Yrityssektori	Tehdasteollisuus	Palvelut
1	Suomi	Singapore	USA
2	Singapore	USA	Suomi
3	Norja	Hollanti	Britannia
4	Israel	Belgia	Norja
5	Britannia	Suomi	Espanja

Lähde: Walton (2000b)

5. PALKANSAAJAKORVAUKSIEN JA VOITTOJEN SUHDE SUOMESSA 1991–99

	Yritykset	Tehdasteollisuus	Palvelut
1991	5,6	7,1	3,7
...			
1995	2,2	1,9	2,2
...			
1998*	1,9	1,7	1,7
1999*	1,9	1,8	1,6

*= ennakkoluku

Lähde: Kansantalouden tilinpito

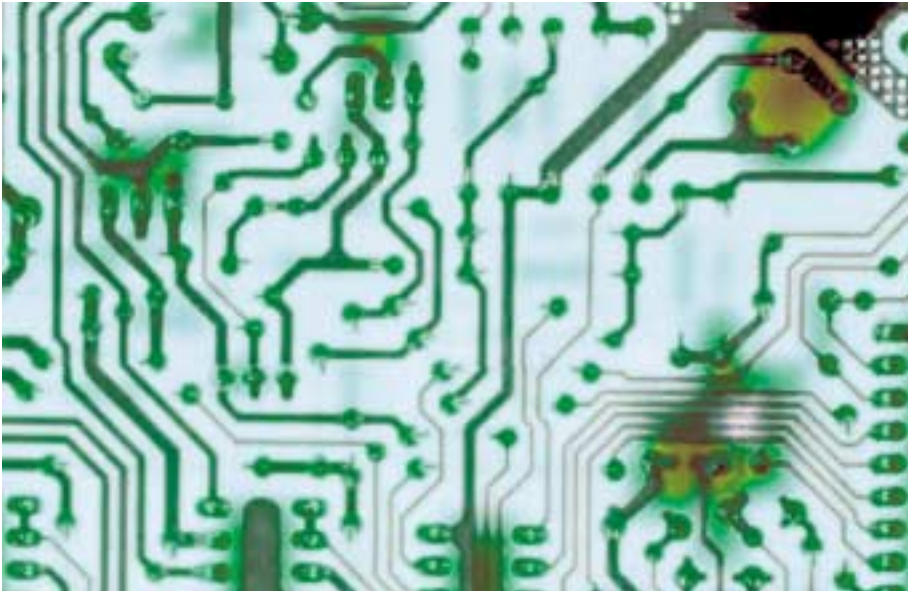
Palveluissa kolminkertaistunut

Palveluissa kannattavuus on noussut vielä paremmaksi kuin tehdasteollisuudessa. Se oli 6,0 prosenttia vuonna 1991 ja 18,0 prosenttia vuonna 1999. Palvelujen monella toimialalla on mennyt hyvin. Eriyisesti muussa liike-elämässä palvelevassa toiminnassa on laman aikainen plus miinus nolla -tulos käännetty 84 prosentin kannattavuudeksi. Tähän toimialaan kuuluvat muun muassa lainopillinen ja taloudellinen konsul-

Suomi ykkösen Waltonin listalla

Richard Walton on tehnyt kansainvälisiä kannattavuusvertailuja. Hänen uusimmassa (Walton 2000b) 19 maata kattavassa vertailussaan Suomi sijoittui koko yritys sektorin kannattavuudessa ensimmäiselle sijalle. Tehdasteollisuutemme yritykset hän rankkasi viidennelle sijalle ja palveluyritykset toiselle sijalle (taulukko 4).

Walton käytti viiden viime vuoden keskiarvoja. Luvut perustuvat kansantalouden tilinpitoon, mutta ne eivät ole

Säbkkötekniiikka johtaa tuottoisuudessa. Alan tuotteiden valmistuksen kannattavuus on Suomessa peräti 12-kertaistunut vuodesta 1991 vuoteen 1999.

harmonisoituja eli yhdenmukaistettuja, joten niiden laskennassa on jonkin verran maittaisia eroja. Vertailun pohjaksi ne kuitenkin sopivat.

Voittojen osuus kasvanut

Palkansaajakorvauksien ja voittojen suhde on pienentynyt selvästi 1990-luvulla (taulukko 5). Palkansaajakorvauksia ovat

palkat ja palkkiot sekä työnantajan sosiaaliturvamaksut.

90-luvun alussa meillä oli syvä lama, joten on luonnollista että palkansaajakorvaukset olivat paljon suuremmat kuin voitot. Tehdasteollisuudessa palkansaajakorvaukset olivat vuonna 1991 jopa 7,1 kertaa niin suuret kuin voitot. 1990-luvun trendi on kuitenkin ollut voittojen osuuden kasvaminen. Näin on käynyt erityisesti palveluissa mutta myös tehdasteollisuudessa hieman pienemmässä määrin.

Jukka Jalava on yliaktuaari Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon yksikössä.

Lähteet:

Kansantalouden tilinpito. OECD Economic Outlook (2000:6).

Walton, R. (2000a): International Comparisons of Profitability, Economic Trends, January 2000.

Walton, R. (2000b): International Comparisons of Profitability (julkaistaan läbitulevaisuudessa).

TILASTOKESKUS KOULUTTAA

Syyskaudella 2000 ohjelmistossamme on vielä kaksi mielenkiintoista kurssia: lomakesuunnittelusta ja aikasarja-analyysistä. Pidä kiirettä ja ilmoit-au kursseille pikaisesti!

Miten teen hyvän tiedonkeruulomakkeen 23.11.2000

Kurssilla opit perustiedot hyvän haastattelu- ja kyselytutkimuksen teosta ja sujuvien lomakkeiden laadinnasta. Tämä käytännönläheinen kurssi sopii erityisen hyvin tutkimus-, opetus- ja tilastotehtävis-sä toimiville.

Aikasarja-analyysi 28.–29.11.2000

Kurssilla käsitellään aikasarja-analyysin peruskäsitteitä, ennustemenetelmiä, menetelmien soveltamista esimerkkiaineistoihin, kausitasoitusta ja graafista havainnollistamista.

Kevätkaudella 2001 on tulossa kursseja mm. tilastografiikasta ja tutkimusaineistojen tilastollisesta analyysistä. Tarkista Internet-kotisivuiltamme viimeisin kurssitilanne.

Tilastografiikan perusteet 22.–23.1.2001

Kurssilla saat perustiedot tilastografiikasta, opit tunte-maan eri tilastokuvioityypit ja niiden oikeat käyttöyh-teydet. Kurssin materiaaliin kuuluu mm. Tilastografiikan perusteet -kirja.

Tutkimusaineistojen tilastollinen analyysi 31.1.–1.2.2001

Kurssilla saat perustiedot tärkeimmistä monimuuttuja-menestelmistä: faktori-, pääkomponentti-, korrespondenssi- ja conjoint-analyysi.

Kysy lisää, tilaa kurssiesitteet ja ilmoittaudu ajoissa!

puhelin (09) 1734 3681 tai 1734 2529
sähköposti: koulutus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Internet-kotisivu: www.tilastokeskus.fi/koulutus

Vihreiden ja kristillisten äänisaalis kasvoi

Heikon äänestysinon vuoksi useimpien puolueiden äänimäärät putosivat kunnallisvaaleissa kannatusosuuden laskua enemmän. Äänimäärillä mitattuna kannatustaan kasvattivat vain Keskusta, Vihreät ja SKL – vaalien voittaja Keskustakin tosin vain vajaalla 10 000 äänellä.

Eniten kannatustaan kasvattivat Vihreät, jotka saivat liikkeelle lähes 22 000 äänestäjää enemmän kuin edellisissä kunnallisvaaleissa. Suhteellisesti vieläkin suurempaan äänisaaliin kasvuun ylsivät kristilliset vajaan 20 000 äänen etenemissellään.

Sen sijaan SDP menetti lähes 73 000 ja Kokoomus yli 51 000 ääntä ja Vasemmistoliitto yli 27 000 ääntä. Suhteellisesti varsin suuri oli myös RKP:n yli 16 000 äänen menetyks.

Keskustalle ääniä työttömyysalueilta

Keskusta menestyi edellisiin kunnallisvaaleihin verrattuna eniten alueilla, joilla työttömyys on suurinta, Kokoomus taas hävisi eniten näillä alueilla. SDP hävisi eniten pienen työttömyyden alueilla, kun taas erityisesti Vihreät

lisäsivät kannatustaan pienen työttömyyden alueilla.

SDP hävisi edellisiin kunnallisvaaleihin verrattuna erityisesti alueilla, joilla palveluelinkeinojen merkitys on suuri. Keskusta puolestaan lisäsi samoilla alueilla kannatustaan. Eniten palveluelinkeinojen alueilla voittivat kuitenkin Vihreät.

Kokoomus menestyi korkean tulotason alueilla, vaikka hävisi muualla. Myös Vihreät voittivat korkean tulotason alueilla, kun

taas Ruotsalainen kansanpuolue samoin kuin SDP hävisivät näillä alueilla.

Ehdokkaista enemmistö suurten ikäluokkien miehiä

Kunnallisvaaleihin asetettiin 39 744 ehdokasta. Ehdokkaista naisia oli 38 prosenttia; naisten osuus kasvoi 2 prosenttiyksiköllä edellisistä vaaleista. Valituista naisia on 34,4 prosenttia.

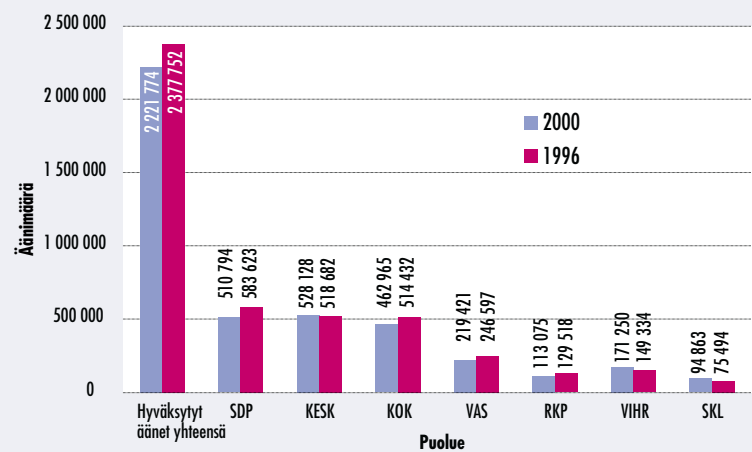
Kunnallisvaaliehdokkaiden keski-ikä oli noin 46 vuotta. Valittujen miesten keski-ikä on

48,5 vuotta ja naisten 45,5 vuotta. Selvästi väestöosuuttaan vähemmän tuli valituksi alle 30-vuotiaita.

Ehdokkaat olivat paremmin koulutettuja, paremmin työllistyneitä ja suurempituloisia kuin äänioikeutetut keskimäärin. Ehdokkaiden keskimääräiset verotettavat tulot olivat vuonna 1998 136 000 markkaa, kun äänioikeutettujen keskitulot olivat 103 000 markkaa.

Lähde: Tilastokeskuksen vaalitulospalvelu

ABSOLUUTTISET ÄÄNIMÄÄRÄT PUOLUEITTAIN KUNNALLISVAALEISSA 2000 JA 1996

TILASTOUUTISIA

31.10. Asunto-osaakeyhtiöiden hoitokulut 15,28 markkaa neliötä viime vuonna

Hoitokulut nousivat 4,6 prosenttia vuodesta 1998. Eniten nousivat korjauskustannukset, tontinvuokrat ja kiinteistövero.

31.10. Teollisuustuotannon vahva kasvu jatkui syyskuussa

Teollisuuden työpäiväkorjattu tuotanto oli syyskuussa peräti 14,2 prosenttia suurempi kuin vuoden 1999 syyskuussa. Tämä ennakkotieto perustuu Tilastokeskuksella 30. lokakuuta mennessä käytettävissä olleisiin tietoihin.

30.10. Kaksi kolmasosaa noteerattujen osakkeiden arvosta ulkomaiden omistuksessa 1999 (s. 22)

30.10. Asuntovelallisia kotitalouksia 640 000 vuonna 1998 (s. 22)

30.10. Kaupan kasvu jatkui elokuussa

Elokuun kauppapäiväkorjattu myyntimäärä tukkukaupassa oli 5,0, vähittäiskaupassa 4,7 prosenttia suurempi kuin viime vuoden elokuussa. (s. 23)

30.10. Asuntojen hintojen nousu on taittunut (s. 21)

27.10. Rakennuslupien kuu- tiomäärä kasvoi neljänneksen elokuussa (s. 21)

26.10. Syyskuun tieliikenteessä kuoli 37 ihmistä

Tieliikenteessä sattui syyskuussa 650 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta. Niissä kuoli 37 ja loukkaantui 837 ihmistä.

24.10. Työllisyys ja työttömyys syyskuussa 2000

- Työllisiä 38 000 enemmän kuin vuotta aiemmin

- Työllisyysaste 66,7 prosenttia
- Työttömyysaste 9,1 prosenttia, työttömänä 234 000 henkeä
- Työnvälityksessä 20 000 uutta avointa työpaikkaa (s. 24)

19.10. Majoitusliikkeissä yövyttiin elokuussa 6 prosenttia viimevuotista enemmän

Ulkomaalaisten yöpymiset lisääntyivät 8 prosenttia ja kotimaisten matkailijoiden yöpymismäärä 5 prosenttia. Tiedot ovat Tilastokeskuksen majoitustilaston ennakkotietoja. (s. 27)

18.10. Tuottajahintojen nousu jatkui syyskuussa (s. 25-26)

16.10. Ympäristöalan liikevaihto 28 miljardia markkaa vuonna 1998 (s. 20)

16.10. Inflaatio kiihtyi syyskuussa 4,2 prosenttiin (s. 25)

13.10. Naisiin kohdistuvasta väkivallasta 300 miljoonan markan kustannukset vuosittain (s. 27)

13.10. Teollisuustuotanto kasvoi elokuussa 13,7 prosenttia edellisvuodesta (s. 20)

12.10. Rakennuskustannukset nousivat vuodessa 2,9 prosenttia

Rakentamisen työkustannukset nousivat vuodessa 3,4 prosenttia, rakennustarvikkeiden hinnat 2,8 prosenttia ja muiden panosten hinnat 2,3 prosenttia. (s. 21)

10.10. Uudenmaan taloudet maan tyytyväisimpiä

Huonoimman arvion taloutensa kehityksestä antoivat kainuulaiset. Suurimmista kaupungeista tyytyväisyyden kärjessä ovat Espoo, Helsinki ja Vantaa, peränpitäjinä ovat Lahti ja Pori. (s. 23)

Naiset kiintiöillä vallankahvaan

Kiintiösäännös on kasvattanut naisten osuutta valtion ja kuntien hallinnon tärkeimmässä tehtävässä, lautakunnissa sekä valtion komiteoissa. Kiintiön sääntelemisessä kunnanhallituksissa naisten osuus oli vuonna 1996 alkaneella vaalikaudella 45 prosenttia.

Tasa-arvolakiin liitettiin vuonna 1995 niin sanottu kiintiösäännös, jonka mukaan kumpaakin sukupuolta tulee olla vähintään 40 prosenttia valtion komiteoissa, neuvotelukunnissa ja muissa vastaa-

vissa toimielimissä sekä kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja. Säännös ei koske puheenjohtajistoa, jonka kokoonpano antaakin tasa-arvon toteutumisesta erilaisen kuvan. Kunnanhallitusten puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista naisten osuus jäi vain 15 prosenttiin vuoden 1996 vaalien jälkeisellä kaudella. Kiintiöt eivät koske myöskään eduskunnan, hallituksen ja maakuntaliittojen muodostamien työryhmien ja hallitusten puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia, joista useimmat ovat miehiä (65–79 prosenttia).

Vaaleilla valittavissa poliittisissa päätöksentekoeleimissä naisten osuus on lisääntynyt 1970-luvulta lähtien sekä valtakunnan politiikassa että kunnallispolitiikassa. Naisten asettuminen ehdokkaaksi vaaleissa on vaikuttanut naisten vilkasta äänestysaktiivisuutta enemmän siihen, miten suuri osa valituista edustajista on naisia. Kunnallisvaaleissa nais ehdokkaiden keräämä osuus anetuista äänistä on kasvanut vuodesta 1968 alkaen. Vuoden 1996 kunnallisvaaleissa naiset saivat 32 prosenttia valtuustopaikoista.

Tuotanto vauhdittui

Kokonaistuotannon määrä oli elokuussa 6,6 prosenttia suurempi kuin vuoden 1999 elokuussa. Heinäkuussa tuotanto kasvoi 4,2 prosenttia edellisestä vuodesta.

Sähköteknisten tuotteiden tuotannon lisääntyminen vauhditti edelleen teollisuuden kasvua. Sähköteknisten tuotteiden tuotanto lisääntyi viime vuoden elokuusta lähes 50 prosenttia. Maa- ja metsätalouden tuotannon runsaan 10 prosentin kasvua vauhditti hyvä viljasato ja lisääntyneet markkinahakkuut.

Lähde: Naiset ja miehet vallankahvassa, 2000. Tilastokeskus

Lähde: Kokonaistuotannon kuukausikuvaaja 2000, elokuu.

KOKONAISTUOTANNON KUUKAUSIKUVAAJA

	2000					
	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo
Kokonaistuotanto	4,3	2,2	8,1	4,1	4,2	6,6

KANSANTALouden KYSYNTÄ JA TARJONTA

	1999	1999	2000			
	Milj.mk	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.
	Volyymien muutos edellisestä vuodesta, %					
	Käyppiin hintoihin					
Bruttokansantuote	723614	4,4	3,5	3,9	5,5	4,5
Tuonti	212015	0,7	3,0	8,5	8,2	12,6
Kokonaistarjonta	935629	3,5	3,4	5,0	6,2	6,5
Vienti	270742	3,0	9,1	15,6	11,3	11,8
Kulutusmenot	519689	3,0	3,5	2,5	3,6	3,3
yksityiset	364286	3,4	4,0	2,6	4,7	4,2
julkiset	155403	2,1	2,4	2,1	1,0	1,0
Investoinnit	138417	7,1	3,3	1,7	5,1	2,7
yksityiset	118782	10,1	4,4	2,6	4,1	2,9
julkiset	19635	-3,8	-2,9	-3,6	13,0	2,0
Varastojen muutos*	3522
Kokonaiskysyntä	932370	3,5	3,4	5,0	6,2	6,5
kotimainen kysyntä	661628	3,7	0,8	0,2	3,9	4,0
Tuotanto toimialoitain	3259
Maatalous		-11,1	1,2	-7,6	2,1	0,9
Metsätalous		-1,1	-3,5	-0,4	2,3	2,1
Koko teollisuus		7,5	4,9	8,0	10,5	10
Energia- ja vesihuolto		-3,6	-0,2	2,2	2,3	4,4
Rakentaminen		7,0	3,1	2,4	8,1	3,7
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne		6,2	1,7	5,7	8,9	5,0
Kauppa		4,4	4,8	4,2	5,2	4,5
Julkinen toiminta		0,6	0,7	0,7	0,2	0,1

* sisältää myös tilastollisen eron

BRUTTOKANSANTUOTE

	1995	1996	1997	1998	1999	1999		2000	
						III	IV	I	II
Volyymien muutos edellisvuodesta, %									
	3,8	4,0	6,3	5,5	4,0	3,5	3,9	5,5	4,5

Suurin osa kotimaan katsauksen tiedoista Tilastokeskuksen aikasarjatielokanta ASTIKAsta. Lähteenä Tilastokeskus, jollei toisin mainita.

VALTIONVELKA

	31.12.1999	31.8.2000	30.9.2000
	milj.mk		
Markka- ja euromääräinen	287201	288611	292105
Muiden emuvaluuttojen määräinen	0	60104	55791
Kotimaanvaluuttamääräinen	274515	327863	327044
Ulkomaanvaluuttamääräinen velka	135892	67709	68334
Valtionvelka yhteensä	410407	395572	395378

Valtiokonttori on vuoden 2000 alusta lukien muuttanut tilastoissaan ulkomaisen velan käsitteen sisältöä.

Ulkomaanvaluuttamääräinen velka sisältää nyt vain euroalueen ulkopuolisissa valuutoissa olevan velan.

Vuonna 1999 kotimaisena velkana tilastoitiin markka- ja euromääräinen velka, kun muiden Emu-valuuttojen määräinen velka sisältyi ulkomaiseen velkaan. Nyt muiden Emu-valuuttojen määräinen velka muodostaa oman ryhmänsä kotimaanvaluuttamääräisen velan osana.

VALTION TULOT JA MENOT

	2000	2000	Muutos
	Syys-kuu	Tammi-syys	Tammi-syys
	milj. mk		00/99
			%
Valtiontalouden kassatulot			
Verot ja veronluonteiset tulot	14035	132507	12,9
Muut tulot	3212	42223	77,7
Tulot ilman rahoitustaloustoimia	17247	174730	23,8
Tulot ilman lainanottoa	17534	181800	22,6
Valtiontalouden kassamenot			
Kulutusmenot	4697	42274	1,6
Siirtomenot	9617	77922	4,0
Reaalisijoitukset	227	1823	8,8
Muut menot	4314	29798	7,6
Menot ilman rahoitustaloustoimia	18855	151817	4,1
Finanssijoitukset	442	9048	-8,8
Menot ilman valtionvelan kuoletuksia	19297	160865	3,3

Lähde: Valtiokonttori

Ympäristöala jo kemian kokoinen...

Ympäristöalan liikevaihto Suomessa oli noin 21 miljardia markkaa vuonna 1998. Kun otetaan huomioon myös suomalaisten yritysten toiminta ulkomailla, oli ympäristöalan liikevaihto 27,5 miljardia markkaa. Ala on samaa suuruusluokkaa kuin perusmetalliteollisuus tai kemian teollisuus.

Varsinaisten ympäristötoimialojen kuten vesi- ja jätehuollon liikevaihto oli Suomessa noin 8 miljardia markkaa vuonna 1998. Suurin osa ympäristöalan tuotannosta tapahtuu kuitenkin muilla kuin varsinaisilla ympäristötoimialoilla. Näiden eri alojen ympäristöliiketoiminnan liikevaihto kotimaassa oli vuonna 1998 lähes 13 miljardia markkaa. Pääosa liikevaihdosta syntyi yrityssektorilla, erityisesti teollisuudessa. Valtionhallinnon, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja ns. voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen osuus ympäristöalan kokonaisliikevaihdosta oli vajaat 2 miljardia markkaa.

Ympäristöliiketoimintaa muilla kuin varsinaisilla ympäristötoimialoilla harjoittavat yritykset ovat yleensä pieniä. Suuria ympäristöalan yrityksiä on vähän, mutta niiden osuus kyseisten toimialojen

ympäristöliiketoiminnasta on lähes 90 prosenttia.

... ja kasvussa

Kaksi kolmesta ympäristöliiketoimintaa muilla toimialoilla harjoittaneesta yrityksestä odotettiin vuonna 1998 ympäristömarkkinoiden kasvavan seuraavan kahden vuoden aikana, mikä merkitsisi henkilöstön noin 7 prosentin lisäystä. Edellisen kahden vuoden aikana ympäristöliiketoiminnan liikevaihdon kasvu oli ollut yhteensä 19 prosenttia.

Viennin osuus näiden Suomessa toimivien yritysten ympäristötuotteiden myynnistä oli noin puolet eli 5,4 miljardia markkaa. Ulkomailla tapahtuvan ympäristöliiketoiminnan liikevaihto oli lähes 6,8 miljardia markkaa.

Tiedot perustuvat tutkimukseen, jonka Tilastokeskus toteutti yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriön sekä Euroopan tilastoviraston Eurostatin kanssa. Tutkimus antaa kansainvälisesti vertailtavan kuvan ympäristöliiketoiminnan laajuudesta ja suomalaisista ympäristöalan yrityksistä.

Lähde: Ympäristöala Suomessa. Katsauksia 7/2000. Tilastokeskus

MARKKINAHAKKUUT

	2000 Syyskuu	Muutos Syys- kuu 00/99	2000 Tammi- syyskuu	Muutos Tammi- syyskuu 00/99
	1000 m ³	%	1000 m ³	%
Markkinahakkuut yht.	4724	4	34720	2

TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI-INDEKSI

	1995	1996	1997	1998	1999	1999	2000							
						XII ¹⁾	I ¹⁾	II ¹⁾	III ¹⁾	IV ¹⁾	V ¹⁾	VI ¹⁾	VII ¹⁾	VIII
Indeksi (1995=100)	100,0	103,5	113,2	122,4	129,1	145,4	137,3	134,5	139,5	148,5	148,5	141,9	111,8	135,1
Vuosimuutos, %	6,1	3,5	9,3	7,8	5,5	15,9	7,1	6,6	8,9	4,9	12,7	11,2	10,9	13,7

1) Työpäiväkorjattu

Metalli ja metsä vievät

Teollisuuden työpäiväkorjattu tuotanto oli elokuussa 13,7 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Tammi-elokuussa tuotanto kasvoi 9,4 prosenttia vuoden takaisesta.

Metalliteollisuuden tuotanto kasvoi runsaat 28 prosenttia viime vuoden elokuuhun verrattuna. Tuotanto kasvoi kaikilla metalliteollisuuden päätoimialoilla. Eniten kasvoi sähköteknisten tuotteiden valmistus, peräti runsaat 48 prosenttia. Myös autoja ja perävaunuja valmistettiin runsaat 35 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Puu- ja paperiteollisuuden tuotanto kasvoi elokuussa runsaat 6 prosenttia ja kemianteollisuuden tuotanto lähes 10 prosenttia. Muun tehdasteollisuuden tuotanto kasvoi lähes 4 prosenttia.

Tehdasteollisuuden kapasiteetista oli elokuussa käytössä runsaat 87 prosenttia. Massa- ja paperiteollisuuden käyttöaste oli runsaat 97 prosenttia, metalliteollisuuden runsaat 88 ja kemianteollisuuden lähes 80 prosenttia. Muun tehdasteollisuuden käyttöaste oli 81 prosenttia.

Lähde: Teollisuustuotannon volyymindeksi 2000, elokuu. Tilastokeskus

TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI-INDEKSI (1995 = 100)¹⁾

	2000 Elokuu	Muutos Elokuu 00/99 %
Koko teollisuus	135,1	13,7
Energiatuotteet	91,3	-7,5
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	136,5	11,9
Investointitavarat	168,7	28
Kestokulutustavarat	127,1	21
Muut kulutustavarat	105,9	1,9
Teollisuustuotanto toimialoittain		
Mineraalien kaivu	107,5	-43,1
Teollisuus	140,2	15,9
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	107,8	1,1
Tekstiilien ja vaatteiden valmistus	111,6	5,6
Nahan ja nahkatuott. valmistus	108,5	-1,6
Puutavaran ja puutuotteiden valmistus	129,7	0,6
Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus	126,7	7,8
Kustantaminen ja painaminen	104,6	4,4
Koksin ja öljytuotteiden valmistus	119,6	4,4
Kemikaalien ja kemiallisten tuott. valmistus	118,9	4,3
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	147,1	23,8
Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	137,7	1,9
Perusmetallien, metallituotteiden valmistus	127	8,3
Koneiden ja laitteiden valmistus	104,2	11,4
Sähkötekn. tuott. ja instrumenttien valmistus	278,9	48,4
Kulkuneuvojen valmistus	95,8	19
Huonekalujen valmistus, muu valmistus	140,4	16,7
Energia- ja vesihuolto	87,5	-1,4
Tehdasteollisuuden erikoisindeksit		
Puu- ja paperiteollisuus	127,3	6,3
Metalliteollisuus	166	28,6
Kemianteollisuus	126,4	9,7
Muu tehdasteollisuus	114,1	3,9

1) Työpäiväkorjattu

8/99 – 8/00: Rakennuslupien kuutiot kasvoivat neljänneksen

Liikekuutiot lähes kolminkertaistuivat

Elokuussa myönnettiin rakennuslupia kaikkiaan 3,5 miljoonan kuutiometrin edestä, mikä oli neljäsnes enemmän kuin vuosi sitten. Liike- ja toimistorakennuksille myönnettyjen lupien kuutiomäärä oli lähes kolminkertainen viime vuoden elokuuhun verrattuna. Myös julkisten rakennusten sekä teollisuus- ja varastorakennusten lupakuutiot kasvoivat edellisvuotisesta. Asuntorakentamisen lupia sen sijaan myönnet-

tiin vähemmän kuin viime vuoden elokuussa.

Tammi-elokuussa koko uudisrakentamiseen myönnettiin lupia runsaalle 30 miljoonalle kuutiometrille eli 6 prosenttia enemmän kuin viime vuoden vastaavana aikana. Kaikkien muiden rakennustyyppien paitsi maatalousrakennuksien kuutiomäärät kasvoivat.

Lähde: Myönnetty rakennusluvut 2000, elokuu. Tilastokeskus

KONKURSSIT

	2000 Elokuu	2000 Tammi- elokuu	Vuosi- muutos %
Konkurssiin haettuja yhteensä	266	1935	-6
<i>Yritykset</i> ¹⁾	257	1865	-3
Maa-, metsä- ja kalatalous	4	27	-40
Teollisuus, kaivostoiminta, energiahuolto	33	297	1
Rakentaminen	42	288	-13
Kauppa	52	382	-1
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	21	124	-7
Kuljetus, tietoliikenne ja varastointi	29	178	7
Muut palvelut	48	359	-6
Toimiala tuntematon	28	210	9
<i>Yksityishenkilöt</i>	9	70	-49
Uhanalaisten työpaikkojen määrä	715	7361	21

1) Sisältää yhtiöt, yhteisöt ja yrittäjät. Vuoden 1997 alusta on otettu käyttöön toimialaluokitus 1995

MYÖNNETYT RAKENNUSLUVAT

	2000 Elo- kuu	Muutos Elo- kuu 00/99 %	2000 Tammi- elokuu	Muutos Tammi- elokuu 00/99 %
	1000 m ³		1000 m ³	
Kaikki rakennukset	3499	25	30239	6
Asuinrakennukset	895	-7	9901	1
Vapaa-ajan asuinrakennukset	85	19	772	12
Liike- ja toimistorakennukset	868	197	6182	41
Julkiset palvelurakennukset	298	63	1802	1
Teollisuus- ja varastorakennukset	908	6	6889	3
Maatalousrakennukset	280	7	3144	-17
Muut rakennukset	165	-1	1549	1

RAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000									
								I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Indeksi (1990=100)	102,2	103,5	102,7	105,2	107,6	109,1	110,3	110,8	111,1	111,7	112,1	112,5	112,6	112,9	113,1	
Vuosimuutos, %	1,5	-1,3	-0,8	2,4	2,3	1,4	2,1	2,5	2,7	3,1	3,1	3,2	3,0	3,0	3,0	

Asuntojen hintojen nousu taittui

Pitkään jatkunut asuntojen hintojen nousu on pysähtynyt. Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat laskivat huhti-kesäkuusta heinä-syyskuuhun keskimäärin 2,4 prosenttia koko maassa ja 2,9 prosenttia pääkaupunkiseudulla.

Helsingissä vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat laski-

vat tämän vuoden toisesta neljänneksestä 2,6 prosenttia, Espoossa 3,6 ja Vantaalla 1,3 prosenttia. Jyväskylässä hinnat alenivat 1,6 prosenttia, Turussa 2,6 prosenttia, Tampereella 2,9 prosenttia, Kuopiossa 4,6 prosenttia ja Lahdessa 5,1 prosenttia. Oulussa hinnat laskivat vajaa 0,5 prosenttia.

Lähde: Asuntojen hinnat 2000, 3. neljännes. Tilastokeskus

RAKENNUSKUSTANNUSINDEKSI (1995 = 100)

	2000 Syyskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi (ammattimainen rak.)	108,9	0,1	2,9
Työpanokset	115,2	0,4	3,4
Tarvikepanokset	108,5	0	2,8
Muut panokset	100,6	0	2,3
Ammattimainen rakentaminen			
Asuinkeuhkosto	108,4	0,1	2,6
Toimisto- ja liikerakennus	108,4	0,1	2,7
Teollisuus- ja varastorakennus	110,2	0,2	3,6
Omatoinen rakentaminen			
Erillinen pientalo	111,2	0,1	3,1
Maatalouden tuotantorakennus	111,3	0,2	3,7

ASUNTOTUOTANTO

	1999	1999	2000		
		3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.
Myönnetty rakennusluvut asunnoille	38850	9796	7598	8534	10950
Aloitettut asunnot	34394	9099	7561	5000	10555
Valmistuneet asunnot	28872	5344	8448	6867	..

ASUNTOJEN HINNAT 1)

	1999	2000			
	2. nelj.	3. nelj.	1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Pääkaupunkiseutu					
Keskim. neliöhinta, mk/m ²	11686	12125	12499	12616	12255
Nimellishintaindeksi, 1983=100	219,2	227,5	234,5	236,7	229,9
Reaalihintaindeksi, 1983=100	130,3	134,4	137,4	136,6	131,5
Kaupat tilastossa	1319	1302	1396	1273	1464
Muu Suomi					
Keskim. neliöhinta, mk/m ²	6298	6385	6472	6572	6416
Nimellishintaindeksi, 1983=100	215,8	218,8	221,8	225,2	219,9
Reaalihintaindeksi, 1983=100	128,3	129,3	129,9	130,0	125,8
Kaupat tilastossa	2790	2348	2658	2391	2524

1) Vanhojen kerrostaloasuntojen keskimääräiset velattomat neliöhinnat

Kaksi kolmasosaa noteerattujen osakkeiden arvosta ulkomaiden omistuksessa 1999

Suomessa noteerattujen osakkeiden kokonaisarvo oli vuoden 1999 lopussa 2 084 miljardia markkaa. Osakkeiden hinnat nousivat vuoden aikana HEX-yleisindeksillä mitattuna 162 prosenttia, mikä kasvatti osakkeisiin sidotun rahoitusvarallisuuden arvoa. Ulkomainen omistus kasvoi entisestään. Se oli vajaat kaksi kolmasosaa osakkeiden vuoden lopun yhteenlasketusta markkina-arvosta.

Sijoitusrahasto-osuuksien yhteenlaskettu arvo oli vuoden 1999 lopussa 61 miljardia markkaa. Arvo kasvoi edellisestä vuodesta 112 prosenttia. Rahasto-osuuksista kotitalouksien hallussa oli 39 prosenttia.

Puolet kotitalouksien rahoitusvarallisuudesta oli sidottu asunto-osakkeisiin ja viidennes pankkitalletuksiin. Talletuksia oli yhteensä 248 miljardia

markkaa. Kotitalouksien omistamien noteerattujen osakkeiden arvo oli vuoden 1999 lopussa 169 miljardia markkaa.

Pörssin nousu pienensi valtion nettovelkaa

Valtion markkinahintainen bruttovelka oli viime vuoden lopussa 466 miljardia markkaa. Velasta 90 prosenttia oli joukkovelkakirjalainoja. Markkinahintainen joukkovelkakirjavelka oli 41 miljardia markkaa suurempi

kuin vastaava nimellisarvoinen velka. Valtion nettovelka pieneni vuoden 1999 aikana neljännekseen edellisvuodesta. Valtio lyhensi velkaansa enemmän kuin otti uutta. Eniten nettovelkaan vaikutti kuitenkin valtion omistamien noteerattujen osakkeiden markkina-arvon nousu.

Rahoitustilinpidon mukainen valtion velka poikkeaa muista julkaistavista valtion velan käsitteistä. Merkittävin ero

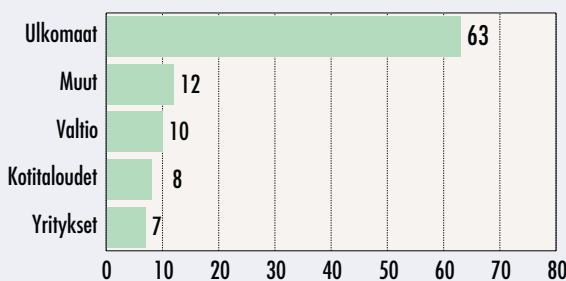
yleisesti käytettyyn nimellisarvoiseen valtion velkaan on, että rahoitustilinpito edellyttää rahoitusvarojen ja velkojen tilastointia markkinahintaan. Markkina-arvojen vaihtelu heijastuu muun muassa rahoitustilinpidon mukaiseen valtion nettovelkaan eri ajankohtina.

Lähde: Rahoitustilinpito 1999. Tilastokeskus

Asuntovelallisten määrä väheni neljänneksen 1991-98

Asuntovelallisten kotitalouksien määrä väheni noin neljänneksen vuodesta 1991 vuoteen 1998. Samana aikana ylivelkaantuneiksi itsensä arvioivien kotitalouksien määrä lähes kaksinkertaistui ja oli noin 40 000 vuonna 1998. Viime vuosikymmenen loppu-

Suomessa noteerattujen osakkeiden omistussuudet vuoden 1999 lopussa, % (yhteensä 2 084 miljardia markkaa)

ULKOMAANKAUPPA

	2000 Elokuu milj. mk	Vuosi- muutos %
<i>Tuonti tavaroiden käytön mukaan</i>		
Tuonti yhteensä	17193	22,7
Raaka-aineet ja tuotantotarvikkeet	6941	21,5
Energiatuotteet	2193	59,4
Investointitavarat	4070	16,6
Kestokulutustavarat	1590	28,0
Muut kulutustavarat	2399	9,6
<i>Vienti toimialojen mukaan</i>		
Vienti yhteensä	23622	35,0
Maa- ja metsätaloustuotteet	143	83,3
Teollisuustuotteet	23263	35,5
elintarvikkeet, juomat ja tupakka	413	11,9
tekstiilit ja vaatteet	359	8,5
puutavara ja puutuotteet	1041	12,5
massa, paperi ja -paperituotteet	5873	27,4
kemikaalit ja kemialliset tuotteet	1372	33,2
kumi- ja muovituotteet	434	18,9
perusmetallit ja metallituotteet	2061	25,1
koneet ja laitteet	2070	19,5
sähkötekniset tuotteet	7573	57,4
kulkuneuvot	628	56,6
Kauppatase	6430	

Lähde: Tullihallitus

MAKSUTASE

	1998	1999	2000 Kesä	Heinä	Elo
	milj. mk				
Vaihtotase	38945	40325	1859	6077	6361
Kauppatase	66750	65208	6371	7102	7200
Palvelut	-5717	-5522	-682	-383	-158
Pääomansiirrot	480	648	0	0	0
Rahoitustase	-10824	-27403	-10270	2531	4534

Lähde: Suomen Pankki

KESKEISIÄ VALUUTTAKURSSEJA

	1999	2000 Heinä	Elo	Syys
	Valuuttojen keskkurssit, mk			
USD USAn dollari	5,58	6,33	6,58	6,82
CAD Kanadan dollari	3,75	4,28	4,44	4,6
GBP Britannian punta	9,03	9,54	9,8	9,79
JPY Japanin jeni	0,05	0,06	0,06	0,06
SEK Ruotsin kruunu	0,68	0,71	0,71	0,71
NOK Norjan kruunu	0,72	0,73	0,74	0,74
DKK Tanskan kruunu	0,80	0,8	0,8	0,8
EEK Viron kruunu	0,38	0,38	0,38	0,38

Lähde: Suomen Pankki

ULKOMAANKAUPPA

	1994	1995	1996	1997	1998	1999 XII	2000 I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Tuonti, milj. mk	120547	128555	140996	160995	172315	15839	15083	16585	16882	16614	18271	18226	16192	17193
Vienti, milj. mk	154163	176021	285798	212840	229233	21424	19798	21106	24277	20710	25556	23797	22494	23622
Kauppatase, milj. mk	33617	47466	44801	51846	56918	5585	4715	4521	7395	4096	7284	5571	6301	6430

Lähde: Tullihallitus

puoliskolla erilaisten talousjärjestelyjen piirissä oli viidenes kaikista asuntovelallisista talouksista eli noin 120 000 taloutta. Niiden osuus itsensä ylivelkaantuneiksi kokeneista talouksista oli 70 prosenttia. Maksukyvyttömiksi arvioitava kotitalouksia oli noin 10 prosenttia kaikista asuntovelallisista ja likimain neljännes ylivelkaantuneista. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen yhdessä ympäristöministeriön kanssa julkaisemasta selvityksestä Kotitalouksien asuntolainat ja ylivelkaantuneisuus 1990-luvun jälkipuoliskolla.

Asuntovelallisten kotitalouksien lainojen nimelliset markkamäärät pysyivät koko 1990-luvun lähes samana 170 000–190 000 markkaa asuntovelallista kotitaloutta kohti. Ylivelkaantuneiksi itsensä kokeneiden talouksien asuntolainojen keskimääräiset markkamäärät olivat 1990-luvun alkupuoliskolla vähintään puolet suuremmat kuin muilla asuntovelallisilla kotitalouksilla, mutta 1990-luvun jälkipuoliskolla ne olivat samansuuruisia. Itsensä ylivelkaantuneiksi arvioivat olivat muita asunto-

velallisia kotitalouksia yleisemmin pienituloisia. Lisäksi itsensä ylivelkaantuneiksi kokeneet olivat useammin yksinhuoltajia, työttömiä tai eläkeläisiä. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tulojakotilaston aineistoon.

Lähde: Kotitalouksien asuntolainat ja ylivelkaantuneisuus 1990-luvun jälkipuoliskolla. Katsauksia 2000/8. Tilastokeskus

Espoolaiset tyytyväisimpiä

Eri maakuntien kuluttajista uusmaalaiset olivat tyytyväisimpiä oman taloutensa viime vuoden kehitykseen. Huonoimman arvion taloutensa kehityksestä antoivat kainuulaiset. Kaupunkikohtaisessa tarkastelussa tyytyväisimpiä olivat Espoon keski-ikäiset perheelliset, 15–34-vuotiaiden yhden hengen taloudet ja toimihenkilöt.

Kaikista väestöryhmistä huonoimmin oli kehittynyt työttömien talous. Erityisen huonoksi talouskehityksensä kokivat Vantaan, Espoon ja Helsingin työttömät.

Lähteet: Kuluttajabarometri maakunnittain, 3. vuosineljännes 2000. Tilastokeskus

KESKEISIÄ KORKOJA

	2000				
	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys
Eoniakorko	3,92	4,29	4,31	4,42	4,59
Euriborkorot					
1 viikko	4,04	4,31	4,35	4,49	4,65
1 kk	4,16	4,37	4,4	4,58	4,7
2 kk	4,26	4,42	4,48	4,68	4,77
3 kk	4,36	4,5	4,58	4,78	4,85
4 kk	4,41	4,56	4,66	4,86	4,98
5 kk	4,48	4,62	4,73	4,97	5,01
6 kk	4,54	4,68	4,83	5,01	5,04
9 kk	4,72	4,84	4,97	5,14	5,14
12 kk	4,84	4,96	5,1	5,25	5,22
Valtion obligatioiden korkoja					
5 vuotta	5,48	5,31	5,42	5,41	5,42
10 vuotta	5,59	5,39	5,48	5,43	5,49

Lähde: Suomen Pankki

HEX-OSAKEINDEKSI (28.12.1990 = 1000)

	1999	2000				
		Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys
Yleisindeksi	7800	16342	16597	15812	13355	14104
Vuosimuutos, %	72,3	140,7	127	98,4	79,3	83,1

LIIKETOIMINNAN SUHDANNEKUVAAJAT

(1995=100)

	Liikevaihtokuvaaja		Palkkasummakuvaaja	
	Indeksiluku 7/2000	Muutos, % 5-7/99 – 5-7/00	Indeksiluku 7/2000	Muutos, % 5-7/99 – 5-7/00
Teollisuus	146	20	129	8
Rakentaminen	166	13	172	13
Kauppa	137	10	142	7
Muut palvelut	143	6	147	7

Indeksiluku on trendin uusimman kuukauden pisteluku.

Muutos-% on alkuperäisen sarjan (muiden palveluiden liikevaihdon työpäiväkorjatun sarjan) kolmen viimeisimmän kuukauden keskiarvon muutos verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon. Kolmen kuukauden keskiarvo tasaa satunnaisvaihtelua.

Palvelualojen liikevaihtokuvaajassa on otettu huomioon aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Muiden kuvaajien laskennassa käytetään paneelia, jossa ovat mukana vertailukelpoiset yritykset kohdekuukaudelta ja edellisen vuoden vastinkuukaudelta.

KAUPAN MYyntI, KAUPPAPÄIVÄKORJATUT MÄÄRÄINDEKSI (1995=100)¹⁾

	2000 Elokuu	Muutos Elokuu 00/99, %
Moottoriajoneuvojen kauppa, korjaus ja huolto sekä polttoaineen vähittäismyynti	136,1	2,1
Agenttuurikauppa ja tukkukauppa poislukien moottoriajoneuvojen kauppa	131,3	5,0
– yleistukkukauppa	149,7	4,5
Vähittäiskauppa poislukien moottoriajoneuvojen kauppa	129,6	4,7
– tavaratalokauppa	136,4	4,8
– päivittäistavarakauppa	121,5	2,9

1) Vuoden 1998 alusta tapahtuneen tilastointitavan muutoksen takia tukku- ja vähittäiskaupan myynnistä julkaistaan kaupapäiväkorjatun määräindeksin ennakkotiedot koko tukku- ja vähittäiskaupasta sekä autokaupasta. Tukkukaupasta julkaistaan lisäksi yleistukkukaupan ja vähittäiskaupasta tavaratalo- ja päivittäistavarakaupan ennakkotiedot. Enemmän kaupan tilastoinnin muutoksista Tietoaajassa 5/98 sivulla 22.

YLEISÖN TALLETUKSET PANKEISSA

	1999	2000		
	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.
Markkatalletukset (euromääräiset 1999–)				
Kanta, milj.mk	312998	323239	320285	319424
Keskikorko, %	1,14	1,25	1,39	1,63
Valuuttatalletukset (muut kuin euromääräiset 1999–)				
Kanta, milj.mk	6995	7574	6515	7172
Keskikorko, %	3,04	3,40	3,39	3,60

PANKKIEN LUOTOT YLEISÖLLE

	1999	2000		
	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.
Markkaluotot (euromääräiset 1999–)				
Kanta, milj.mk ¹⁾	343950	353031	357060	360475
Keskikorko, % ²⁾	4,43	4,78	5,10	5,64
Valuuttaluotot (muut kuin euromääräiset 1999–)				
Kanta, milj.mk	9269	8461	7775	8130
Keskikorko, %	5,38	5,89	6,05	6,38

	2000					
	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo

Kotimaiset uudet euroluotot¹⁾

Määrä milj.mk ²⁾	17213	17881	17264	18781	15546	15607
Keskikorko, % ³⁾	4,68	4,76	5,20	5,34	5,36	5,63

1) 31.12.98 asti uudet markkaluotot

2) Ml. valtion varoista välitetyt

3) Pl. valtion varoista välitetyt

Kaksi kolmesta töissä

Työllisiä oli syyskuussa työvoimatutkimuksen mukaan 38 000 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoimatoimistoihin ilmoitettiin syyskuussa 20 000 uutta avointa työpaikkaa eli 2 000 enemmän kuin viime vuoden syyskuussa.

Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli syyskuussa 66,7 prosenttia. Se oli 0,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Toimialoista työllisyys lisääntyi eniten liike-elämän palveluissa. Työpaikat lisääntyivät Oulun, Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen lääneissä.

Työttömiä oli työvoimatutkimuksen mukaan syyskuussa 234 000. Työttömyysaste oli 9,1 prosenttia, sama kuin vuotta aiemmin.

Nuorten työttömyys laski edellisvuodesta. 15–24-vuotiaitten nuorten työttömyysaste oli 15,8 prosenttia, kun se viime vuoden syyskuussa oli 17,6 prosenttia.

Työttömyysaste oli alhaisin Etelä-Suomen läänissä ja korkein Lapin läänissä.

Työvoimatoimistoissa oli syyskuun lopussa kaikkiaan 298 000 työttömyysturvalain ja työnvälityksen säädösten mukaisesti työttömäksi työnhakijaksi tilastoitua. Työvoimapolitiittisilla toimenpiteillä sijoitetujen määrä väheni viime vuoden syyskuusta 18 000:lla. Toimenpiteiden piirissä oli 3,5 prosenttia työvoimasta.

Inflaatio kiihtyi 4,2 prosenttiin

Kuluttajahintojen vuosimuutos oli syyskuussa 4,2 prosenttia, kun se elokuussa oli 3,8 prosenttia. Inflaation nopeutuminen johtui kevyen polttoöljyn ja bensiinin kallistumisesta.

Bensiinin ja kevyen polttoöljyn kallistumisen suora vaikutus inflaatioon oli syyskuussa yhteensä 1,2 prosenttiyksikköä.

Korokojen nousu vaikutti 0,6 prosenttiyksikköä ja asuntojen kallistuminen 0,3 prosenttiyksikköä. Myös elintarvikkeet ja vuokrat kallistuivat viime vuoden syyskuusta tämän vuoden syyskuuhun.

Öljyn kokonaisvaikutusta 1,7 prosenttiyksikköä

Öljytuotteiden kokonaisvaikutus inflaatioon oli syyskuussa noin 1,7 prosenttiyksikköä. Ilman öljytuotteiden hinnamuutosten välittömiä ja välillisiä vaikutuksia lasketun kuluttajahintaindeksin vuosimuutos oli syyskuussa 2,5 prosenttia. Laskelmassa on käytetty pohjana muun muassa kansantalouden tilinpidon panos-tuotos-analyyssejä. Lisäksi on arvioitu erikseen öljytuotteiden välilliset hintavaikutukset lento-

laiva- ja valmismatkoihin sekä muovituotteisiin. Öljytuotteiden hinnan muutosten on laskelmassa oletettu siirtyvän kuluttajahintoihin ilman mainittavaa viivettä.

Lähde: Kuluttajahintaindeksi 2000, syyskuu. Tilastokeskus

Tuottajahintojen nousu jatkuu

Tuottajahintaindeksit nousivat 1,1–2,8 prosenttia elokuusta syyskuuhun. Eniten kohosivat tuontihinnat, 2,8 prosenttia. Tuontihintojen nousu johtui pääosin energiamineraalien, metallimalmien, koksi- ja öljytuotteiden, kulkuneuvojen sekä perusmetallien kallistumisesta. Viime

TYÖTTÖMYYS

	2000 Elokuu	Syyskuu	Muutos Syyskuu 00/99 %
Työttömät, 1000 henkeä	219	234	1,7
Miehet	98	110	8,9
Naiset	122	124	-3,9
15-24-vuotiaat	52	46	-11,5
Työttömyysaste, %	8,3	9,1	0,0
Miehet	7,1	8,2	0,6 yks.
Naiset	9,6	10,1	-0,6 yks.
15-24-vuotiaat	14,7	15,8	-1,8 yks.
Työttömyysaste toimialoitain, %			
Maa-, riista-, kala- ja metsätalous	5,5	4,7	0,2 yks.
Teollisuus	3,4	5,1	0,0 yks.
Rakentaminen	7,7	9,9	2,4 yks.
Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	6,1	8,0	0,3 yks.
Liikenne	3,1	4,9	-1,5 yks.
Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämän palvelut	6,1	6,4	-0,6 yks.
Julkiset ja muut palvelut	8,9	8,2	-0,3 yks.
Uusi toimialaluokitus TOL-95			

TYÖMARKKINAT

	1995	1996	1997	1998	1999*	2000	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Työlliset, 1000 henkeä	2099	2127	2169	2222	2296	2240	2240	2244	2280	2377	2446	2468	2427	2332	
Työttömät, 1000 henkeä	382	363	314	285	261	264	284	282	283	322	280	210	219	234	
Työttömyysaste, %	15,4	14,6	12,7	11,4	10,2	10,6	11,3	11,2	11,0	11,9	10,3	7,8	8,3	9,1	

*ennakkotieto

TYÖLLISYYS

	2000 Elokuu	Syyskuu	Muutos Syyskuu 00/99 %
1000 henkeä			
15-74-vuotiaita	3902	3902	0,2
Työvoima yhteensä	2646	2566	1,7
Työvoimaosuus, %	67,8	65,8	1,0 yks.
Työvoimaan kuulumattomat 15-74-v.	1256	1336	-2,4
siitä koululaiset ja opiskelijat	277	362	-1,1
kotitaloustyötä tekevät	89	95	0,0
Työlliset yhteensä	2427	2332	1,7
Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet	326	320	-3,6
Palkansaajat	2101	2012	2,5
Työlliset työajan mukaan			
Kokoaikatyölliset	2150	2044	0,8
Osa-aikatyölliset	273	288	7,9
Työlliset toimialoitain			
Maa-, riista- ja kalatalous	131	112	-9,1
Metsätalous	25	22	-9,1
Teollisuus	526	497	1,6
Talonrak., rak.asennus ja viimeistely	138	126	2,9
Maa- ja vesirakentaminen	29	32	-23,6
Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	370	345	-0,7
Liikenne	185	176	8,0
Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämän palvelut	283	282	9,2
Julkiset ja muut palvelut	731	735	2,3
Toimiala tuntematon	9	6	..
Tehdyt työtunnit, milj. tuntia	356,1	357,9	-2,5

vuoden syyskuusta tuontihin-
nat ovat nousseet 15,1 prosent-
tia.

Tukkuhinnat kohosivat elokuusta syyskuuhun 1,9 prosenttia. Nousu aiheutui pääasiassa koksi- ja öljytuotteiden, energiaineraalien, perusmetallien sekä metsätaloustuotteiden kallistumisesta. Tukkuhinnat kohosivat 9,6 prosenttia vuotta aikaisempaan verrattuna: kotimaisten tavaroiden hinnat nousivat 7,5 prosenttia ja tuontitavaroiden hinnat 13,8 prosenttia.

Teollisuuden tuottajahinnat eli kotimaisten tavaroiden tehtaanhinnat kohosivat elokuusta syyskuuhun 1,3 pro-

senttia. Eniten kallistuivat öljytuotteet, 14,9 prosenttia, ja muut kuin rautametallit, 9,8 prosenttia. Viime vuoden syyskuusta teollisuuden tuottajahinnat kohosivat 8,6 prosenttia. Nousu johtui pääosin koksi- ja öljytuotteiden, selluloosan, paperin ja paperituotteiden sekä perusmetallien kallistumisesta. Indeksien nousua hillitsi sähköteknisten tuotteiden ja optisten laitteiden hintojen lasku.

Tuottajahintaindeksit mitaavat hyödykkeiden hintakehitystä yritysten näkökulmasta.

Lähde: Tuottajahintaindeksit 2000, syyskuu. Tilastokeskus

PALKANSAAJIEN ANSIOTASOINDEKSI (1995 = 100)

	1999			2000	
	2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.
Toimiala					
Maa- ja metsätalous	110,9	111,2	111,3	113,9	115,6
Teollisuus	114,2	114,6	115,4	117,9	119,5
Energia- ja vesihuolto	112,7	112,9	113,5	115,3	118,3
Rakentaminen	113,7	114,4	115,1	118,0	119,3
Tukku- ja vähittäiskauppa	112,4	112,5	113,1	114,6	117,2
Majoitus ja ravitsemustoiminta	111,6	112,0	112,2	115,4	116,2
Kuljetus	113,2	113,2	113,8	115,4	118,3
Posti- ja teleliikenne	115,4	115,6	116,3	119,4	120,7
Rahoitus	115,9	116,3	117,1	119,4	120,7
Vakuutus	113,9	114,1	115,3	117,9	119,1
Kiinteistöalan palvelut	112,8	112,9	113,2	115,8	117,7
Tietojenkäsittelypalvelu	112,4	113,0	113,6	115,9	118,5
Tutkimus ja kehittäminen	111,6	110,9	115,1	117,7	119,2
Julkinen hallinto	113,2	113,8	113,5	115,9	117,3
Koulutus	110,9	110,9	111,2	113,4	114,7
Terveystalopalvelut	113,6	113,7	113,9	116,1	117,4
Sosiaalipalvelut	112,1	112,1	112,2	114,4	115,6
Yhteensä	113,3	113,6	114,0	116,4	118,1
Tuntipalkkaiset	113,3	113,7	114,7	117,0	118,9
Kuukausipalkkaiset	113,3	113,5	113,8	116,2	117,8
Sektori					
Yksityinen sektori	113,8	114,1	114,7	117,1	118,9
Kunnat	112,0	112,1	112,2	114,4	115,7
Valtio	113,2	113,5	113,6	116,2	117,6
Muut	110,7	110,9	111,1	113,5	115,0

JULKISTEN MENOJEN HINTAINDEKSI (1995 = 100)

	1999	1998	1999		2000		
			2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	1. nelj.	2. nelj.
Valtiontalous	103,8	102,9	103,6	103,8	104,3	106,0	106,9
Kunnallistalous	107,1	105,4	107,0	107,3	107,7	109,5	110,9

KULUTTAJAHINTAINDEKSI

	1997	1998	1999	2000								
				II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
Indeksi (1995=100)	101,8	103,2	104,4	106,2	106,9	107,2	107,7	108,2	108,3	108,5	109,3	
Vuosimuutos, %		1,2	1,4	1,2	2,7	3,1	2,7	2,9	3,5	3,7	3,8	4,2
Elinkustannusindeksi (1951:10=100)	1415	1435	1452	1476	1485	1490	1497	1504	1505	1507	1519	

KULUTTAJAHINTAINDEKSI (1995 = 100)

	2000	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
	Syyskuu		
Kokonaisindeksi	109,3	0,7	4,2
Elintarvikkeet ja juomat	102,2	0,3	2
Alkoholijuomat ja tupakka	111,1	0,1	2,5
Vaatesetus ja jalkineet	101,8	1,2	0,1
Asuminen, lämpö ja valo	114,5	1,2	7,6
Huonekalut, kodinkoneet ja -hoito	103,2	0,2	0,4
Terveystal- ja sairaushoito	114,4	0,2	4,7
Liikenne	116,5	1,3	6,2
Viestintä	98,3	2,4	3,3
Kulttuuri ja vapaa-aika	106,9	0,4	2,4
Koulutus	120,1	4,4	5,4
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	112,8	0,7	3,5
Muut tavarat ja palvelut	104,1	0,1	4,3
Nettohintaindeksi (1995=100) kesäkuu	107,7	0,3	4,6
Pohjainflaatioindikaattori (1995=100) kesäkuu	107,6	-0,2	3,9

TUOTANNON HINTAINDEKSI (1949=100)

	2000	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
	Syyskuu		
Kokonaisindeksi	1701	1,2	9,5
Kotimarkkinatavarat	1693	1,3	8,6
Vientitavarat	1762	1,1	10,6
Tavararyhmät (SITC)			
0 Elintarvikkeet	1413	0,2	1,9
7 Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	1538	0,2	-0,1
71 koneet ja laitteet, ei sähkökoneet	2314	0,3	2,7
72 sähkökoneet, -laitteet ja -tarv.	743	0,3	-5,2
Toimialaryhmät (ISIC, Rev.1)			
2-3 Tehdasteollisuus	1692	1,4	10,7
34-38 metalliteollisuus	1460	0,8	5,4
34 metallin perusteollisuus	1317	2,9	25,3
35 metallituoteteollisuus	1604	0,1	3,8
36 koneeteollisuus	2319	0,3	2,7
37 sähkötekninen teollisuus	759	0,1	-4,5
38 kulkuneuvoteollisuus	1757	-0,2	3,9

TUKKUHINTAINDEKSI (1949=100)

	2000	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
	Syys- kuu		
Kokonaisindeksi	1746	1,9	9,6
Kotimaiset tavarat	1779	1,5	7,5
Tuontitavarat	1596	2,8	13,8
Tavararyhmät (SITC)			
0 Elintarvikkeet	1276	1,2	2,3
3 Polttoaineet, kaasu, sähkö, lämpö	2076	5,5	19,9
31a kivennäispolttoaineet ja -öljyt	3427	10,7	41,2
31b kaasu, sähkövirta ja lämpö	1216	0,2	2,2
5 Kemian teollisuuden tuotteet	1346	0,1	15,1
68 Epäjälöt metallit	1505	2,4	23
7 Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	1904	0,2	1,8
71 koneet ja laitteet, ei sähkökoneet	3177	0,4	2,4
72 sähkökoneet, -laitteet ja -tarv.	688	-0,7	-3,4
73 kuljetusneuvot	2111	1,0	8,0

	TUONTIHINTAINDEKSI (1995=100)			VIENTIHINTAINDEKSI (1995=100)		
	2000 Syyskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2000 Syyskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	115,5	2,8	15,1	103,2	1,1	10,9
Energiatuotteet	241,3	13,2	69,2			
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	99,5	0,7	11,7	107,5	0,7	15,5
Kestokulutustavarat	103,2	0,3	1,5	93	0,2	0,2
Muut kulutustavarat	106,5	0,1	2,6	108	0,5	2,2
Investointitavarat	106,9	0,8	4,8	88,5	0,2	0,5
Tavararyhmät (NACE-TOL)						
01 Maataloustuotteet	106,7	-0,9	11,5			
02 Metsätaloustuotteet	98,4	2,1	4,7			
C <i>Mineraalit</i>	221,2	15,7	62,4			
D <i>Teollisuustuotteet</i>	105,3	0,6	8,5	103,3	1,1	10,7
DA Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	106,7	0,6	-1,8	110,3	0,6	-0,3
DB Tekstiilit ja vaatteet	100,6	0,4	0,8	97,9	0,1	0,6
DD Puutavara ja -tuotteet				95,1	0,6	7
21 Selluloosa, paperi ja paperituotteet	96,3	-0,8	14,1	110,3	0,6	13,9
232 Öljytuotteet	247,4	3,9	68,5			
DG Kemikaalit ja kemialliset tuotteet	104,9	0,5	16,5	111	-1,7	16,8
DH Kumi- ja muovituotteet	96,1	-1,2	0,8	109,4	0,2	11,6
DI Ei-metalliset mineraalituotteet	103,6	0,2	-1,6	137,2	0,3	25
27 Perusmetallit	115,1	1,6	18,2	109,1	3,3	27,4
271 rauta, teräs ja rautaseokset	109	-3,1	11,6	98,3	0,5	30
274 muut kuin rautametallit	129,4	8,4	30,8	128,7	7,8	24
28 Metallituotteet	105,4	2	5,3	91,7	0	3,4
DK Koneet ja laitteet	114,7	0,4	2,7	111,6	0,4	3,5
DL Sähkötekn. tuotteet ja optiset laitteet	78	-0,9	0,6	72,1	0,3	-2,9
DM Kulkuneuvot	127	1,6	9,5	103,2	-0,2	4

	TEOLLISUUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI (1995=100)			KOTIMARKKINOIDEN PERUSHINTAINDEKSI (1995=100)			TUOKUHINTAINDEKSI (1995=100)		
	2000 Syyskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2000 Syyskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %	2000 Syyskuu	Kuukausi- muutos %	Vuosi- muutos %
Kokonaisindeksi	107,3	1,3	8,6	110	1,6	9,6	110,3	1,9	9,6
Kotimaiset tavarat				108,1	1,1	7,4	108,5	1,5	7,5
Tuontitavarat ¹⁾				114,4	2,7	15	113,8	2,7	13,8
Käyttötarkoitus									
Energiatuotteet	116,5	3,3	12,3	138,6	6,2	25,3	137,7	5,5	19,6
Raaka-aineet ja tuotantohyödykkeet	106,2	1,1	16,7	103,9	1	12,7	103,5	1,3	12,6
Kestokulutustavarat	114,8	0,5	2,3	106,6	0,4	1,8	106,1	0,2	2,7
Muut kulutustavarat	103,6	0,2	1,3	103,6	0,3	1,8	104,2	0,4	2
Investointitavarat	100	0,2	-1,8	107,1	0,4	3,1	102,8	0,5	1,5
Tavararyhmät (NACE-TOL)									
01 Maataloustuotteet				98	2,5	4,2	99,6	2,8	4,6
02 Metsätaloustuotteet				115,6	0,3	5,9	109,1	2,5	4,2
C <i>Mineraalit</i>	113,1	1	4,6	200,3	13,8	53,1	187,6	12	45,7
D <i>Teollisuustuotteet</i>	108,9	1,6	10,7	107	1,2	9,8	108,2	1,4	9,4
DA Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	101,7	0,1	1,9	102,3	0,1	1,3	104,2	0,4	1,6
DB Tekstiilit ja vaatteet	101,4	0	0,2	96,5	0,3	0,6	96,5	0,3	0,6
DD Puutavara ja puutuotteet	101,1	0,8	4,1	101	0,5	5,6	101	0,5	5,6
21 Selluloosa, paperi ja paperituotteet	109,3	1,5	30,5	107,6	1,2	28,4	108	1,2	28,5
22 Kustannus- ja painotuotteet	108,4	0,3	1,0	109,1	0,2	1,3	108,3	0,3	1,2
232 Öljytuotteet	228,5	14,9	76,2	233,3	11,5	73,8	172,1	8,4	33,4
DG Kemikaalit ja kemialliset tuotteet	106,7	0,7	16,3	105,4	0,6	16,5	105	0,6	16,8
DH Kumi- ja muovituotteet	102,2	-1,3	5,2	98,6	-1,3	3,3	98,3	-1,3	3,4
DI Ei-metalliset mineraalituotteet	109,6	0,2	2,9	108	0,2	1,8	107,9	0,2	1,8
27 Perusmetallit	105,3	2,7	23,7	108,8	2,2	21,4	108,7	2,2	21,4
271 rauta, teräs ja rautaseokset	104,8	0	23	106,1	-1,1	18,8	106,1	-1,1	18,8
274 muut kuin rautametallit	109,1	9,8	33,6	117,6	9,1	32,3	117,5	9,1	32,3
28 Metallituotteet	111	0,2	3,9	109,3	0,6	4,3	109,3	0,6	4,2
DK Koneet ja laitteet	112,9	0,3	1,6	113,5	0,3	2,1	113,3	0,3	2,1
DL Sähkötekniset tuotteet ja optiset laitteet	80,2	0	-8,4	77,8	-0,6	-2,6	77,7	-0,6	-2,5
DM Kulkuneuvot	111,1	0,1	3,6	123,9	1,3	8,5	117,9	0,9	7,4
E Sähkö, kaasua, lämpö ja vesi	101,3	0,2	1,0	101,3	-0,1	1,2	105,3	0,1	1,4

	TUOKUHINTAINDEKSI												
	1997	1998	1999	2000	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Indeksi (1949=100)	1601	1577	1573	1638	1657	1670	1663	1690	1695	1703	1713	1746	
Indeksi (1995=100)	100,9	99,6	99,4	103,5	104,7	105,5	105,1	106,8	107,1	107,6	108,2	110,3	
Vuosimuutos, %	1,6	-1,3	-0,2	5,5	7,8	8,2	7,1	8,7	8,6	8,0	8,2	9,6	

NAISIIN KOHDISTUVASTA VÄKIVALLASTA 300 MILJOONAN MARKAN KUSTANNUKSET VUOSITTAIN

Naisiin kohdistuva väkivalta aiheutti yhteiskunnalle 296 miljoonan markan välittömät kustannukset vuonna 1998. Välillisesti väkivallasta aiheutui jopa kaksinkertainen määrä kustannuksia.

Kustannukset selvitettiin terveydenhuollon, sosiaalipalvelujen ja oikeusjärjestelmän osalta. Eniten kustannuksia syntyi oikeudenkäytöstä, 158 miljoonaa markkaa. Oikeudenkäytöstä poliisille aiheutui 37 miljoonan, tekijän tuomitsemisesta oikeudessa 39 miljoonan ja tekijän vankeudessa olostta 82 miljoonan markan kustannukset.

Sosiaalipalvelujen kustannukset selvitettiin turvakotien, kriisipalvelun, sosiaalitoimen ja erilaisen terapian osalta. Näiden palvelujen tuottamisesta väkivaltaa kokeneille naisille aiheutui 88 miljoonan markan kustannukset.

Väkivallan fyysisten vammojen hoitamisesta aiheutui lääkärissä ja sairaalassa käynneistä terveyssektorille 20 miljoonan markan kustannukset. Suunnilleen yhtä suuri summa kertyi

väkivallan vuoksi käytetyistä lääkkeistä.

Naisiin kohdistuvan väkivallan tekijä on usein läheinen tai puoliso. Suuri osa kustannuksista aiheutuu parisuhteessa tapahtuvasta väkivallasta. Erityisesti tämä näkyy sosiaalipalvelujen kustannuslaskelmassa.

Väkivallan hinta – Naisiin kohdistuvan väkivallan kustannukset Suomessa -tutkimuksen lähteinä on käytetty terveydenhoito-, sosiaali- ja oikeussektorin toimintaa kuvaavia tilastoja sekä ilmiöalueen asiantuntija-arvioita. Monelta alalta tietoja ei kuitenkaan ollut saatavissa. Esitetyt luvut ovat todellista pienempiä, sillä naisiin kohdistuvasta väkivallasta aiheutuneita kustannuksia ei useinkaan voi erottaa viranomaisten muista kustannuksista etenkin sosiaalisektorilla. On myös ilmeistä, että esimerkiksi sairaalassa väkivallasta aiheutuneen hoidon todellinen syy ei aina kirjaudu hoitoilmoitustietoihin.

Kaikki ei tule esiin

Läheskään kaikki naisiin kohdistuva väkivalta ei tule viranomaisten tietoon. Vuonna 1997

tehdyn haastattelututkimuksen *Usko, toivo, bakkaus* mukaan vain kolmasosa väkivaltaa kokeneista naisista on hakenut apua viranomaisilta tai uhrin auttamiseen erikoistuneilta tahoilta.

Välillisiä kustannuksia reilusti enemmän

Naisiin kohdistuvasta väkivallasta aiheutuu myös välillisiä kustannuksia menetetyn elämän, hyvinvoinnin heikentymisen ja tuotantopanoksen menetyksen kautta. Tällaiset laskelmat ovat aina arvionvaraisia.

Arvioitujen välillisten kustannukset ovat 360–660 miljoonaa markkaa.

Väkivallan hinta on ensimmäinen naisiin kohdistuvan väkivallan kustannuksia laajasti Suomessa selvittänyt tutkimus. Sen ovat tehneet Minna Piispa ja Markku Heiskanen Tilastokeskuksesta ja sen on rahoittanut sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Lähde: Väkivallan hinta – Naisiin kohdistuvan väkivallan kustannukset Suomessa, 2000. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta ja Tilastokeskus

REKISTERÖIDYT UUDET AUTOT

	2000 Syyskuu	Vuosi- muutos %	2000 Tammis- yyskuu	Vuosi- muutos %
Autot yhteensä	11028	-16,8	124173	-1,5
Henkilöautot	9694	-16,6	110180	-0,4
Pakettiautot	936	-18,4	9704	-12,2
Kuorma-autot	348	-15,7	3837	-2,4
Linja-autot	50	-15,3	452	6,9

MAJOITUSTOIMINTA

	2000 Elokuu	Vuosi- muutos %	2000 Tammie- lokuu	Vuosi- muutos %
Yöpymiset hotelleissa	1270168	8,3	8843190	5,2
ulkomaalaisia	463224	14	2501051	11,4
Hotellihuoneiden käyttöaste, %	56,2	3,5	49,8	0

VÄESTÖN MUUTOKSET

	1998 1.–4. nelj.	1999* 1.–4. nelj.	1999 2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	2000 1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Elävänä syntyneet	57108	57648	14982	15078	13293	14277	14609	13976
Kuolleet	49262	49390	11741	11625	12123	13966	11926	11675
Syntyneiden enemmyys	7846	8258	3241	3453	1170	311	2683	2301
Maahan muuttaneet	14192	14452	3714	4366	3392	3487	4230	4953
Maasta muuttaneet	10817	12113	2560	3771	2572	2960	3042	5119
Nettomaahanmuutto	3375	2339	1154	595	820	527	1188	-166
Väestön kokonaisuutos ¹⁾	12297	11301	4557	4210	2152	838	3871	2135

*ennakkotieto

VÄKILUKU

	1995	1996	1997	1998	1999	1999 2. nelj.	3. nelj.	4. nelj.	2000 1. nelj.	2. nelj.	3. nelj.
Ajankohdan lopussa, 1 000 henkeä	5117	5132	5147	5160	5171	5165	5169	5171	5172	5176	5178

Sveitsi kärjessä televiestintämenoissa

TELEVIESTINTÄMENOT henkeä kohti ovat suurimmat Sveitsissä, 1 140 euroa vuonna 1999. Seuraavaksi suurimmat nämä menot ovat Pohjoismaissa, Irlannissa ja Yhdysvalloissa. Pienimmät televiestintämenot olivat Kreikassa ja Portugalissa.

Länsi-Euroopan maiden televiestintämenot asukasta kohti olivat keskimäärin 650 markkaa. Yhdysvalloissa ne olivat suuremmat, 770 markkaa, mutta Japanissa pienemmät, 600 markkaa.

Jos verrataan televiestintämenojen osuutta bruttokansantuotteesta, maiden järjestys muuttuu paljon. Etelä-Euroopan maat Portugali, Kreikka ja Espanja olivat vuonna 1999 kärjessä yli 4 prosentin osuuksillaan, ja viimeisenä vertailumaista oli Japani runsaalla 2,3 prosentillaan. Suomi ja Ruotsi sijoittuivat kärkipäähän 3,3 prosentillaan, kun taas Tanska ja Norja olivat 2,6 prosentillaan toiseksi viimeisiä.

Vuonna 1999 Länsi-Euroo-

pan televiestintämenot olivat yhteensä 250 miljardia euroa. Tänä vuonna ne lisääntyvät 13 prosenttia ja ensi vuonna 8 prosenttia. Televiestintämenot kasvavat kaikissa Länsi-Euroopan maissa.

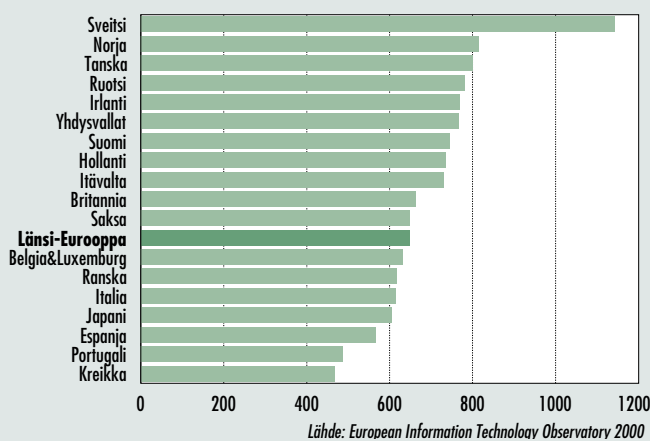
Esitetyt luvut perustuvat European Information Technology Observatory EITOn vuosi-

kirjaan 2000. Menot ovat loppukäyttäjien menoja.

Televiestintään kuuluvat muun muassa kiinteät puhelimet, matkapuhelimet ja kaapelitelevisiot.

Lähde: *Economic Trends 2/2000*. Tilastokeskus, *International Business Statistics*

TELEVIESTINTÄMENOT ASUKASTA KOHTI ERÄISSÄ MAISSA 1999, EUROA

Liettuan väestö vähenee

LIETTUAN väestö on pikku hiljaa vähentynyt 1990-luvulla. Vuoden 1992 alussa väkiluku oli 3 747 000, tämän vuoden alussa jo alle 3,7 miljoonan eli 3 699 000.

Väestön väheneminen on johtunut syntyneiden määrän pienemisestä. Vuonna 1990 Liettuassa syntyi lähes 57 000 lasta, vuonna 1995 runsaat 41 000 ja vuonna 1999 vain runsaat 36 000. Kuolleiden määrä lisääntyi 90-luvun alkuvuosina, mutta pieneni sitten vuosikymmenen lopulla niin, että vuonna 1999 kuolleita oli suunnilleen yhtä paljon kuin vuonna 1990 eli 40 000.

Liettuan itsenäistyminen 90-luvun alussa käänsi muuttovirran Neuvostoliiton valtioista Liettuun muutoksi Liettuasta pois. Maastamuuttajien määrä oli huipussaan vuonna 1992, jolloin Liettuasta lähti 27 000 ihmistä. Viime vuosina muuttoliike on ta-

KANSAINVÄLINEN KATSAUS

	1999	USA	Japani	Itävalta	Belgia	Tanska	Suomi	Ranska	Saksa	Kreikka	Irlanti
Väkiluku (tuhansia)	272750	272750	126178	8087	10226	5322	5165	58620	82101	10534	3755
BKT (Mrd. US \$)	9192,0	9192,0	4346,9	207,8	208,2	174,3	129,7	1432,3	2112,0	125,1	93,4
BKT/as ostovoimakorjattu OECD=100	151	151	109	111	110	117	102	98	106	66	112
BKT:n vuosimuutos-%	q2/00	6,1	0,8	3,9	5,1*	3,6	4,5	3,4	3,6	3,2*	8,7*
Teollisuustuotanto, vuosimuutos-%	elok.	5,7*	6,6	10,8*	4,6	8,0	13,9	3,5*	6,9	-2,8*	4,2*
Työttömyysaste,%	elok.	3,9*	4,6	3,2	8,6	4,8	9,4	9,6	8,3	..	4,4
Inflaatio, vuosimuutos-%	syysk.	3,5	-0,8*	3,0	3,4	2,7	4,2	2,2	2,5	3,1	6,2
Vähittäiskaupan myynti, vuosim. %	elok.	7,2*	-0,5*	1,1*	4,5*	2,0	6,2*	2,8*	0,5*	5,7*	8,4*
Osakkeiden hinnat, vuosimuutos-%	syysk.	7,2*	1,9*	1,4*	-5,5*	46,0*	83,1	38,9	26,3	108,1*	10,4

Lähde: *OECD Main Economic Indicators ja Key Economic Indicators, Eurostat Statistics in Focus. Population and social conditions, Viro ja Venäjä (tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia muiden kanssa): Tilastokeskuksen IBS-palvelu*

Inflaatioluvut perustuvat kansallisiin kuluttajahintaindeksihin, joten ne voivat poiketa Eurostatin yhdenmukaistetusta kuluttajahintaindeksistä.

saantunut ja maastamuuttajienkin määrä on yhä pienempi.

Lähde: Suomen Lähialueet 3/2000, Liettua-raportti. Tilastokeskus, International Business Statistics

Euroinflaatio kiihtyi 2,8 prosenttiin 9/99-9/00

KULUTTAJAHINNAT nousivat euroalueella vuodessa syyskuuhun 2,8 prosenttia. Inflaatio kiihtyi, sillä elokuussa se oli 2,3 prosenttia. Syyskuusta 1998 syyskuuhun 1999 kuluttajahinnat olivat kohonneet 1,2 prosenttia.

Koko EU:ssa vuosi-inflaatio nopeutui 2,0 prosentista elokuussa 2,5 prosenttiin syyskuussa. Syyskuussa 1999 se oli 1,2 prosenttia.

Inflaatio oli viime syyskuussa EU-maista nopeinta Irlannissa (5,5 %) Luxemburgissa (4,2 %), Belgiassa (3,9 %) ja Espanjassa (3,7 %). Hitaimmin kuluttajahinnat nousivat Britanniassa (1,0 %) ja Ruotsissa (1,3 %).

Lähteet: Eurostat news release 118/2000, Eurostat New Cronos

Euroalueen teollisuustuotanto lisääntyi 0,2 % 7-8/2000

EUROALUEEN kausitasoitettu teollisuustuotanto kasvoi heinäkuusta elokuuhun 0,2 prosenttia. Kesäkuusta heinäkuuhun tuotanto oli lisääntynyt 0,4, mutta vähentynyt toukokuusta kesäkuuhun 0,5 prosenttia.

Koko EU:n teollisuustuotanto suureni heinäkuusta elokuuhun 0,4 %. Kesäkuusta heinäkuuhun se oli lisääntynyt 0,5 prosenttia, mutta vähentynyt kuukautta aiemmin 1,1 prosenttia.

Teollisuustuotanto väheni heinäkuusta elokuuhun Hollannissa 1,2 prosenttia ja Belgiassa 0,7 prosenttia. Ranskassa se pysyi ennallaan. Kaikissa muissa EU-maissa tuotanto lisääntyi.

Eniten teollisuustuotanto lisääntyi Espanjassa ja Portugalissa (2,5 %), ja yli 1 prosentin ylsivät myös Tanska (1,9 %), Suomi (1,3 %) ja Italia (1,2 %) sekä ennakkoarvion mukaan lisäksi Luxemburg (1,3 %).

Vuodessa +6,3 %

Elokuusta 1999 elokuuhun 2000 teollisuustuotanto lisääntyi euroalueella 6,3 prosenttia ja koko EU:ssa 5,5 prosenttia.

Eniten teollisuustuotanto kasvoi Suomessa (13,6 %). Tanskassa vuosituotanto lisääntyi 8,2 prosenttia ja Italiassa 7,9 prosenttia. Tuotanto pieneni EU-maista vain Luxemburgissa (-1,8 %, ennakkoarvio).

Lähde: Eurostat news release 122/2000

EU:n vaihtovaje 10,5 miljardia euroa 11/00

EU:n vaihtotaseen vaje oli uusimpien tarkistettujen tietojen mukaan tämän vuoden toisella neljänneksellä 10,5 miljardia euroa. Vuotta aiemmin se oli 6 miljardia ja vuosineljänneestä aiemmin 21,3 miljardia euroa. Vuoden alkupuoliskolla vaje aiheutui pääasiassa tavaroiden tuonnista sekä kalliista öljystä ja vahvasta dollarista.

Euroalueella vaihtotaseen

vaje oli toisella vuosineljänneksellä 6,6 miljardia euroa ja ensimmäisellä 7,9 miljardia euroa. Vuoden 1999 toisella neljänneksellä se oli 4,7 miljardia euroa ylijäämäinen.

Seuraavassa tarkistuksessa luvut voivat vielä muuttua.

Lähde: Eurostat news release 123/2000

Vähittäiskauppa lisääntyi euroalueella 2,4 % ja EU:ssa 3,0 % 8/99-8/00

VÄHITTÄISKAUPAN myynnin määrä lisääntyi euroalueella elokuusta 1999 viime elokuuhun 2,4 prosenttia ja koko EU:ssa 3,0 prosenttia. Heinäkuusta myynti kasvoi euroalueella 0,3 ja koko EU:ssa 0,4 prosenttia.

Vuodessa lisääntyi eniten kotitaloustavaroiden kaupan määrä, euroalueella 3,4 % ja koko EU:ssa 4,5 %.

Lähde: Eurostat news release 125/2000

57646	15812	4462	9989	39418	8858	7142	59507	375473	145943	1442	1999
1171,0	393,7	152,9	112,1	595,9	238,7	259,1	1441,8	8495,7	184,6	5,1	1999
99	113	125	73	81	103	125	100	99	34*	33*	1999
2,6	4,4	3,4	3,7*	3,9	4,0	3,9	3,2	3,3*	6,7	5,2*	q2/00
2,9*	2,3	0,5	0,9*	2,9*	12,0*	8,2*	1,1*	4,3*	10,2	12,8	elok.
10,5*	2,5*	3,2*	3,8	14,5	5,9	3,1*	5,4*	8,3	9,8	13,2*	elok.
2,6	2,9	3,5	3,4	3,7	1,0	2,3	3,3	2,8	18,7*	4,7	syysk.
4,8*	2,5	-1,0	6,6*	6,3	5,6	1,5*	4,5*	2,3*	9,6	16,0	elok.
34,9	21,5	29,8	28,7	17,7	52,6*	17,1	7,5	syysk.
Italia	Alankomaat	Norja	Portugali	Espanja	Ruotsi	Sveitsi	Britannia	EU yhteensä	Venäjä	Viro	

*Poikkeukset: BKT/as: Venäjä ja Viro 1996 BKT (vuosimuutos): Belgia, EU-yht. ja Viro 00q1; Portugal 98q4; Kreikka ja Irlanti 1999 Teollisuustuotanto (vuosimuutos): USA 0009; Kreikka, Italia, Portugal, Espanja, Britannia ja EU-yht. 0007; Itävalta, Ranska ja Ruotsi 0006; Irlanti 9908; Sveitsi 00q2 Työttömyysaste: USA 0009; Italia ja Alankomaat 0007; Britannia 0006; Norja ja Viro 00q2; Sveitsi 99q2 Inflaatio: Japani ja Venäjä 0008 Vähittäiskaupan myynti (=volyymi, Espanja: myynnin arvo): Britannia 0009; Itävalta, Suomi, Saksa, Irlanti ja Sveitsi 0007; USA, Japani, Belgia, Ranska, Kreikka, Portugal ja EU-yht. 0006; Italia 9812 Osakkeet: USA, Japani, Itävalta, Tanska ja Ruotsi 0008; Belgia 0007; Kreikka 9912

Nightingalen ruusu

Vähän aikaa sitten olin isossa kansainvälisessä sosiaalitieteiden konferenssissa (yli 700 osallistujaa). Yllätyksekseni siellä oli myös kaksi tilastografiikkaa koskevaa sessiota, joissa tilastografiikan historia oli erityisteemana. Tästä aiheesta kuulin paljon sellaista, josta en ole ollut tietoinen aikaisemmin.

Vaikka William Playfair yksin kehitti tavallisimmat tilastokuviotyypit (ks. Tietoaika 1998/2), hänen jälkeensä vaikutti useampia merkittäviä henkilöitä, jotka jatkoivat hänen työtään tai kehittivät omia ideoitaan. Muuan kiintoisimmista asioista oli kuulla, että Florence Nightingale (1820–1910), joka tunnetaan paremmin nykyaikaisen sairaanhoidon äitinä, oli myös ensimmäisiä ihmisiä, joka käytti laajasti tilastoja viedessään ajamiin asioita eteenpäin.

Florence Nightingale myös kehitti uuden tilastokuviotyypin, josta joskus käytetään nimitystä "Nightingale's rose". Tosin hän itse kutsui esitystä nimellä Cox-comp. Vapaasti suomennettuna kukonharja.

Kuviossa 1 on hieman huonolaatuinen kopio alkuperäisestä kuviosta, jonka tyyppisiä esiintyi useita hänen vuonna 1858 kirjoittamassaan artikkelissa Notes on Matters Affecting the Health, Efficiency and Hospital Administration of the British Army. Kuviossa 2 on sama kuvio tuotettuna uudelleen ja siitä saa hieman paremmin selvän.

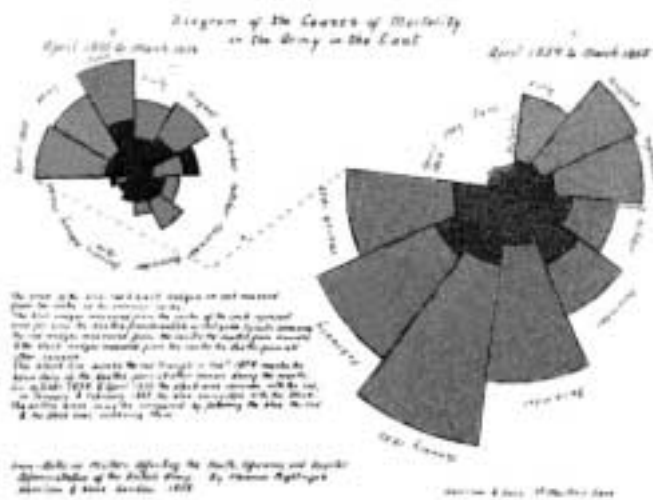
Florence Nightingale eli 90-vuotiaaksi ja suurimman osan elämästään hän omisti Britannian terveydenhuollon, erityisesti sotilasterveydenhuollon, kehittämiseen. Hänen työnsä ansiosta sairaanhoito myös alkoi saada sille kuuluvaa arvonantoa.

Kimmokkeen työnsä Nightingale sai työskennellessään sairaanhoitajana sotilassairaalassa Krimin sodan aikana. Lähes koko ajan hän keräsi tietoja ja systematisoi sairaalatiетоjen kirjaimiskäytännön. Keräämiensä tietojen avulla hän pystyi osoittamaan, että hygieniää parantamalla kuolemantapaukset vähenivät. Kuvio 1 (ja kuvio 2) tuo varsin selkeästi esille sen, että paljon suurempi osa kuolemantapauksista sotilassairaalassa aiheutui muista kuin taistelutilanteesta johtuvista syistä ("estetävissä olevista syistä").

Kukonharjaesitys on sukua piirakkakuviolle. Molempien kantava ajatus on, että pinta-ala esittää määrää. Piirakkakuviossa ympyrän säde pysyy vakiona ja keskuskulma vaihtelee. Kukonharjaesityksessä sen sijaan keskuskulma pysyy samana, mutta säteet vaihtelevat (suhteessa määrän neliöjuureen).

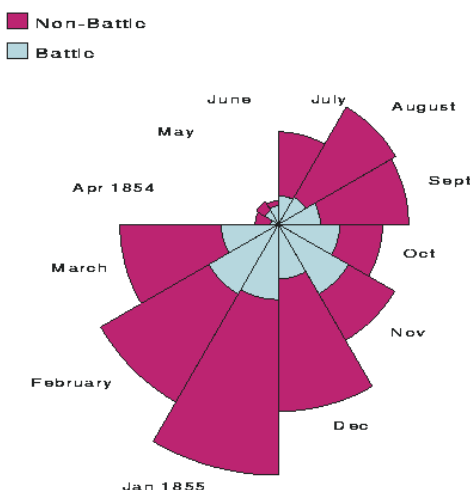
Esimerkiksi kuviossa 1 on kaksitoista lohkoa, jotka esittävät kuukausia. Sisempi kehä esittää taisteluista ("battle") johtuvia ja ulompi kehä muista kuin taistelutoimista ("non-battle") johtuvia kuolemantapauksia sotilassairaalassa. Kuviosta näkee esimerkiksi, että joinain

KUVIO 1.

KUVIO 2.

Causes of Mortality in the Army in the East April, 1854 to March 1855

From: F. Nightingale, "Notes on Matters Affecting the Health, Efficiency and Hospital Administration of the British Army", 1858

kuukausina muista kuin taistelusta johtuvien kuolemien määrä on moninkertainen.

Florence Nightingale sai työstään arvonantoa myös tilastotieteilijöiden piirissä: hänet kutsuttiin Royal Statistical Societyn jäseneksi ja hänen nimettiin American Statistical

Associationin kunniajäseneksi. Karl Pearson, yksi modernin tilastotieteen luojaista, kutsui Florence Nightingalea soveltavan tilastotieteen profeetaksi.

**Erikoistutkija
Vesa Kuusela,
Tilastokeskus**

EC Economic Data Pocket Book

AVAINLUKUJA TALOUDESTA KUUKAUSITTAIN

kaikista EU-maista sekä vertailutietoja USA:sta ja Japanista.
Vuositiedot koko 90-luvulta, kuukausisarjat 13 kuukaudelta.
Myös ennusteita tulevalle vuodelle.

Tietosisältö:

- bkt, teollisuustuotanto, teollisuuden investointisuunnitelmat ja kapasiteetin käyttö sekä talouden luottamusindikaattori
- työttömyys, nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys, työllisyys
- hinnat, palkat, työvoimakustannukset, tuottavuus
- kauppataase, tavaroiden ja palvelusten vienti ja tuonti
- julkisen sektorin tulot ja menot sekä nettoluotonotto/-anto, bruttovelka
- lyhyet ja pitkät korot, rahavaranto
- valuuttakurssit, osakemarkkinat, hyödykkeiden hintatietoja.

Hinta 114 euroa (n. 680 mk)/vuosikerta

Saatavissa myös sähköpostina (pdf-tiedosto).

Hinta 114 euroa + 22 % alv.

Tilaukset ja lisätietoja:

Eurostat DataShop Helsinki
Tilastokirjasto
PL 2 B
00022 Tilastokeskus
puh. (09) 1734 2221
faksi (09) 1734 2279

s-posti: datashop.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

internet: www.tilastokeskus.fi/tk/kk/datashop.html

TIETOAJAN PALVELUKORTTI

postita ilmaiseksi, faksaa (09) 1734 2354 tai soita (09) 1734 2531

Tilaa Tietoajan

☐ kestitilauksena	350 mk/12 numeroa
☐ vuositilauksena	410 mk/12 numeroa
☐ irtonumero	39 mk/nro
☐ edellisvuosien irtonumero numeron _____ vuodelta 19 _____	30 mk/nro
☐ ilmainen näyttenumero tuttavalleni:	

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Puhelin _____

Tilaa Tietoajan kuvia A4-koossa

☐ musta-vaalkokopioina (perushintaan 5 paperikopiota)	_____ kpl	65 mk/kpl + alv 22 %
☐ värikopioina	knl	65 mk/knl + alv 22 %
☐ musta-vaalkokalvona	knl	100 mk/knl + alv 22 %
☐ värikalvona	_____ kpl	150 mk/kpl + alv 22 %

Numerosta _____

Sivulta _____

Aiheesta _____

Yhteystietoni/Osoitteenmuutos ___ / ___ 19 ___ alkaen

Vanha osoitteeni:

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Asiakasnumero _____

Uusi osoitteeni:

Nimi _____

Osoite _____

Postinro ja -toimipaikka _____

Puhelin _____

00003 Helsinki

Tietoaika /3A
VASTAUSLÄHETYS
Sopimus 00022/710

Tilastokeskus

Tilasto
keskus
maksaa
postimaksun

.A215

00022 Tilastokeskus
p. (09) 17 341,
ohivalinta (09) 1734...
faksi p. (09) 1734 2750
www.tilastokeskus.fi

Tietopalvelu, tiedustelut

Tilastokirjasto:
p. (09) 1734 2220,
faksi (09) 1734 2279

Julkaisujen myynti:

p. (09) 1734 2011
(ympäri vuorokauden),
faksi (09) 1734 2474

Aluepalveluimistot:

Oulu, p. (08) 537 2046
faksi (08) 537 2047
Seinäjoki, p. (06) 414 4539,
faksi (06) 423 3696

Tampere, p. (03) 3141 5900,
faksi (03) 3141 5950
Turku, p. (02) 274 3430,
faksi (02) 274 3440